

**Bude klimatický summit
v Paríži prelomový?**

**Dve okrúhle výročia spoločnosti
Marius Pedersen**

**Zdroje pitnej vody vo Vrakuni
nie sú ohrozené**

**Tých, ktorí sa hlásia
k zodpovednému podnikaniu, pribúda**

**ENVIDOM rozbehol projekt
Dajme im nový domov**

Adresa redakcie:

Farského 20
P. O. Box 115
851 01 Bratislava 5

Šéfredaktorka:

Mgr. Zdenka Rabayová
mobil: **0907 459 942,**
0903 390 522

e-mail:

21storocie@21storocie.sk

Grafická príprava:

© 2015 CS PROFI-PUBLIC

Príprava tlače, tlač

a distribúcia:

CS PROFI-PUBLIC

Foto:

archív redakcie,
ak nie je uvedený autor

Vydáva:

ENVIRA

Farského 20, P. O. BOX 115

851 01 Bratislava 5

© 2015 ENVIRA

Autorské práva vyhradené

Reg.: MK SR č. 1860/98

ISSN 1335-874X

Svetový deň životného prostredia

4

Deň otvorených dverí na MŽP SR

5

Bude summit o klimatických zmenách v Paríži prelomový?

6

Laudato Si` – encyklika o životnom prostredí

8

Najväčšia inštalácia plynových tepelných čerpadiel v Európe

10

Zdroje pitnej vody nie sú ohrozené

11

Business Leaders Forum

13

Mladí reportéri pre životné prostredie

15

4. ročník programu Ekoobec

16

Zelená žaba opäť v prevádzke

17

Zelená domácnostiam – podpora rozvoja obnoviteľných zdrojov energie

19

Dve okrúhle výročia spoločnosti Marius Pedersen

21

Dajte im nový domov

24

Problém je len v metodike...

26

Ocenili aj spoločnosť zo Slovenska

29

Baterka Terka v bratislavskom Auparku

31

Na festivale Bažant Pohoda opäť triedili odpad

33

Recyklačný priemysel - pravidelná príloha

35

Svetový deň životného prostredia

Deň otvorených dverí na MŽP SR

Ministerstvo životného prostredia SR pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia, ktorý si celý svet pripomína 5. júna, otvorilo verejnosti i tento rok svoje brány. Na pódiu na námestí pred sídlom ministerstva sa predstavil Thomas Puskaier a Martin Madej, populárna ECO MOBILITY TOUR a vystúpil aj spevák Martin Harich. Podujatie otvoril minister životného prostredia Peter Žiga. „Je veľmi dôležité, aby sme našim deťom a mladšej generácii ukázali, že životné prostredie je všetko okolo nás a ako sa o neho budeme starať, tak sa ono bude starať o nás. Takže to je prvotný cieľ dňa otvorených dverí,“ povedal minister. V rámci programu už tradičného podujatia čakal na návštevníkov pestrý program aj v budove MŽP SR. Návštevníkov zaujal napr. pohľad do jaskýň či národných parkov unikátnym 3D periskopom, zábavné ekologické hry, ale aj informácie o možnosti získať finančný príspevok na ekologické projekty. Podujatie je pre ministerstvo možnosťou predstaviť svoje organizácie a takisto poukázať na aktivity a aspekty, ktoré sa týkajú životného prostredia a jeho ochrany. Návštevníci sa mohli posadiť do ministerského kresla, dotknúť sa meteoritu, či vyskú-

šať si prácu baníka. Pripravená bola aj mini ZOO, záchranná show a ochutnávka vody. Pracovníci envirorezortu pripravili pre záujemcov aj zábavné ekologické hry, kvízy. Tí najmenší si mohli dať pomalovať tvár a zmeniť sa napr. na tigra, či pohrať sa so živými zvieratkami. Veľká časť návštevníkov využila aj možnosť odfotiť sa so živým hadom, ktorý

bol v starostlivých rukách pracovníkov ZOO Bojnice. Ako po iné roky aj tentoraz sa do akcie zapojili aj mimovládne ochrannárske organizácie. V rôznych propagačných materiáloch informovali nielen o svojich aktivitách, ale vysvetlili, prečo treba šetriť energiou, ako triediť odpad a pod.

(rab/do)

Bude summit o klimatických zmenách v Paríži prelomový?

Svetové osobnosti a politici sa začínajú viditeľne angažovať

V decembri sa v Paríži začne v poradí 21. zasadanie konferencie zmluvných strán Rámcovej zmluvy OSN o zmene klímy, na ktorom sa zúčastnia zástupcovia takmer všetkých krajín sveta. Práve v metropole Francúzska by sa mala podpísať nová klimatická dohoda. Očakáva sa, že do platnosti vstúpi v roku 2020. Globálny summit o klíme sa však bude za úspešný považovať, len ak sa prijímú nielen konkrétne záväzky, ale ak sa k dohode prihlásia krajiny, ktoré patria k najväčším znečisťovateľom. Hoci sa klimatický summit koná každý rok, naposledy sa totiž prijali konkrétne záväzky na konferencii v Kjóte. Žiaľ, práve tí najväčší producenti skleníkových plynov, najmä USA, záväzok nepodpísali. A tak ďalšie konferencie síce riešili otázky ako napr. obchodovanie s emisiami,

započítavanie záväzkov, pomoc chudobným krajinám a podobne, ale výrazný posun nenastal. Dôvod? Zníženie emisií skleníkových plynov si vyžaduje obrovské investície do vývoja, do budovania nových technológií, do pomoci najchudobnejším krajinám, čo môže mať dosah na ekonomiku jednotlivých krajín. No vzhľadom na skutočnosť, že dôsledky klimatických zmien sú čoraz citeľnejšie, začínajú sa v ostatných mesiacoch – pod tlakom odborníkov, osobností z rôznych sfér spoločenského a kultúrneho života – meniť aj postoje politikov. Do akej miery myslia svoje slová vážne, sa ukáže už v decembri. Pritom odborníci i predstavitelia mimovládnych organizácií vyslovujú obavy, že ak sa v Paríži nepodarí dospieť k dohode, môže ísť o posledný summit svojho druhu.

O pripravovanom summite aj na pôde NR SR

„Problém globálneho otepľovania a následnej globálnej zmeny klímy, o ktorom tu dnes budeme hovoriť, je kľúčovým problémom ľudstva. Keby to bol len môj názor, alebo len názor hoci všetkých nás, tu prítom-

ných, asi by to nemalo príliš veľkú váhu. Ale je to aj názor Medzinárodného klimatického panelu - inak laureáta Nobelovej ceny, ktorý pod egidou OSN združuje niekoľko tisíc najlepších svetových expertov na túto problematiku, a zároveň je to názor, ktorým sa netaja najvýznamnejší a najvplyvnejší ľudia tejto planéty, amerického prezidenta Baracka Obamu a pápeža Františka nevynímajúc,“ povedal vo svojom úvodnom príhovore nezávislý poslanec Mikuláš Huba na stretnutí s pani Bérangère Quincy – veľvyslankyňou dobrej vôle na prípravu konferencie. Stretnutie s ňou sa uskutočnilo začiatkom júna na pôde NR SR. Očakáva sa, že summit bude mať kľúčový význam pre budúcnosť planéty, nakoľko jeho cieľom je dosiahnutie ambicióznej a právne záväznej medzinárodnej

dohody, ktorá umožní udržanie globálneho otepľovania pod kritickou hranicou 2°C. Na prednáške pani Quincy a následnej diskusii sa zúčastnili poslanci, zástupcovia dotknutých rezortov, experti z akademickej i mimoakademickej sféry ako aj z praxe, predstavitelia mimovládnych organizácií a tiež členovia „Skupiny priateľov COP 21“ na Slovensku. Prednášku usporiadal Výbor NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie v spolupráci s Francúzskou ambasádou na Slovensku. V rámci návštevy Slovenska sa pani B. Quincy stretla aj so štátnym tajomníkom MŽP SR Vojtechom Ferencsom a zúčastnila sa aj na konferencii, ktorú zorganizovala americko-slovenská obchodná komora a zastúpenie EK na Slovensku.

(do)

Prečítali sme si

Obama priznal spoluzodpovednosť za klimatické zmeny

Barack Obama začiatkom septembra ako prvý úradujúci prezident USA pricestoval za severný polárny kruh. Začal tak svoju trojdňovú návštevu Aljašky, ktorá mala za cieľ podporiť globálny boj proti klimatickým zmenám. V najväčšom aljašskom meste Anchorage Obama otvoril medzinárodnú konferenciu o Arktíde. Priznal pritom spoluzodpovednosť USA za súčasné zmeny svetovej klímy.

„Dnes som sem prišiel ako líder najväčšej ekonomiky sveta a druhého najväčšieho producenta (skleníkových plynov), aby som povedal, že Spojené štáty si uvedomujú svoj podiel na vzniku tohto problému a prijímajú zodpovednosť prispieť k jeho riešeniu,“ vy-

hlásil Obama, ktorého citoval denník New York Times. Šéf Bieleho domu varoval, že globálne otepľovanie je reálnym fenoménom, ktorý sa netýka len oblasti Arktídy ale celej planéty. Dôsledky otepľovania, ktoré najsilnejšie postihujú práve Arktídu, podľa Obamu čoskoro zasiahnu celý svet, ak sa nepríjmu zodpovedajúce opatrenia. Prezident podľa novin New York Times načrtol takmer apokalyptický scenár: celé krajiny zatopené morom, zničené mestá, či vyprahnuté neúrodné polia. „Nekonáme dostatočne rýchlo,“ bola veta, ktorá opakovane zaznievala v Obamovom 24-minútovom prejave. Súčasnému demokratickému prezidentovi USA zostáva už len približne 16 mesiacov

v úrade. Okrem iných priorít sa plánuje sústrediť aj na presadenie svojej klimatickej agendy.

(Zdroj: www.aktualne.sk)

Posol mieru

Generálny tajomník OSN Pan Ki-mun vymenoval amerického filmového herca a producenta Leonarda DiCapria do funkcie posla mieru. Americký herec sa prostredníctvom Nadácie Leonarda DiCapria angažuje v oblasti ochrany životného prostredia a humanitárnych otázok už od roku 1998. Jeho úlohou bude obhajovať kroky, ktoré je nevyhnutné urobiť v súvislosti s klimatickou zmenou, informovala agentúra DPA.

„DiCaprio je dôveryhodným hlasom environmentálneho hnutia a disponuje značnou platformou na šírenie svojho posolstva,“ povedal pred novinármi Pan Ki-mun. „Som rád, že sa rozhodol prispieť svojím hlasom k úsiliu OSN o zvýšenie povedomia o naliehavosti a prínose podniknutia okam-

žitých krokov v boji s klimatickou zmenou,“ dodal generálny tajomník OSN.

„Je mi ctou prijívať úlohu posla mieru OSN v oblasti klimatickej zmeny a podporiť

generálneho tajomníka OSN v úsilí riešiť jeden z najdôležitejších problémov, ktorému ako svetové spoločenstvo čelíme,“ uviedol podľa tlačového vyhlásenia OSN DiCaprio.

„V tejto rozhodujúcej chvíli ľudských dejín cítim morálnu povinnosť prehovoriť - nastal čas činov. To, ako budeme v nasledujúcich rokoch na klimatickú krízu reagovať, bude rozhodujúce pre osud ľudstva a našej planéty,“ uviedol ďalej DiCaprio. Pan Ki-mun pozval DiCapria na klimatický summit OSN, ktorý sa bude konať 23. septembra v New Yorku a po piatich rokoch sa na ňom opäť zídu vrcholní predstavitelia členských štátov OSN, aby sa dohodli na novom postupe v otázkach klimatickej zmeny.

(www.teraz.sk)

Laudato Si` – encyklika o životnom prostredí Jedna Zem, jedna rodina

V polovici júna vo Vatikáne zverejnili novú encykliku *Laudato Si`* o starostlivosť o „spoločný dom“. Venuje sa téme ochrany životného prostredia z viacerých uhlov pohľadu. Vo svojej poslednej encyklike *Laudato Si`* pápež píše o morálnej povinnosti ľudstva chrániť Zem a vyvarovať sa jej znečisťovania a plienenia, ktoré zasahuje najmä životy ľudí v najchudobnejších krajinách. V encyklike pápež upozorňuje aj na tému klimatických zmien. To uvítali najmä tí, ktorí od rozhodujúceho summitu o klimatických zmenách, ktorý sa uskutoční v decembri v Paríži, očakávajú konečne prijatie konkrétnych a radikálnych krokov pri riešení azda najzávažnejšieho globálneho ekologického problému.

V encyklike *Laudato Si`* pápež nabáda spoločnosť, aby sa odklonila od mýtu o dlhotrvajúcom raste na úkor zdrojov našej planéty a volá nás rozpoznať, že rozvoj, ktorý nerešpektuje Zem, je nehospodárny. Nehovorí o tom, ako musíme žiť, skôr pozýva k otvorenému spoločenskému dialógu o tom, ako najlepšie prekonať globálne problémy, ktorým čelíme. Jedným z nich je aj klimatická zmena a Svätý Otec vyzýva k postojú zdola-nahor, ktorý do centra nášho spôsobu života stavia starostlivosť o tých najchudobnejších.

Encyklika pápeža Františka zdôrazňuje súvis medzi degradáciou životného prostredia a chudobou, súvis medzi láskou k stvoreniu a znižovaním chudoby a vzájomné prepojenie ľudskej dôstojnosti, ľudského rozvoja a ekológie človeka. Pápež František v encyklike *Laudato Si`* otvorene hovorí o devastčných následkoch klimatických zmien prejavujúcich sa na ľuďoch i na planéte. Tvrdí, že klimatická zmena je reálna a urgentná hrozba a je potrebné sa s ňou popasovať. Klímu opísal ako „spoločné dobro, patriace všetkým a mienené pre všetkých“.

Nie je to prvýkrát, čo pápež František hovoril o klimatickej zmene. Počas svojej návštevy Filipín na začiatku tohto roku sa ho novinári pýtali, či si myslí, že za klimatické zmeny je zodpovedné ľudstvo. Vtedy odpovedal: „Neviem, či je to všetko iba ľudská chyba, ale väčšinou áno. Pri väčšine prípadov je to človek, ktorý kontinuálne pošliapava prírodu.“

Povahou sa pápežská encyklika *Laudato Si`* zameriava na širšie problémy ľudského rozvoja a spravovanie Božieho stvorenia. Zdôrazňuje najväčšie hrozby, ktorým

dnes čelí ľudská spoločnosť: klimatická zmena, rastúca globálna nerovnosť a ničenie prírody.

Počas prípravy tejto encykliky sa pápež František zapojil aj do dialógu s vedcami a vedeckými názormi a veľmi jasne hovorí, že klimatická zmena je reálna a urgentná. Pápežská akadémia vied, ktorej členovia radili pápežovi v otázkach vedy, vlni potvrdila to, na čom sa už väčšina vedcov zhodla, že teplota našej planéty stúpa bezprecedentnou rýchlosťou najmä kvôli ľudskej činnosti a spaľovaniu fosílnych palív. Tieto vedecké otázky, akokoľvek sú relevantné, však nie sú hlavným bodom encykliky. Predstavuje

skôr teologický a morálny prístup k environmentálnym dilemám, ktoré ohrozujú ľudský rozvoj. Vedecký pohľad je doplnený životnou skúsenosťou kresťanských komunít po celom svete. Zo sociálneho učenia cirkvi je to známe ako „pozorovanie“ znamení čias. To, čo pozorujeme, je následne analyzované vo svetle evanjelia a tradície cirkvi, pretože encyklika nie je vedecký dokument, ale dokument založený na viere. Ako povedal Ján Pavol II.: „Ekologická kríza je morálnym problémom“ a všetci muži a ženy majú povinnosť prispieť k obnove zdravého životného prostredia.

(Zdroj: www.dobranovina.sk)

Pozvánka

ASPEK – Asociácia priemyselnej ekológie na Slovensku

v spolupráci

s

Ministerstvom životného prostredia SR,

Ministerstvom hospodárstva SR,

Zastúpením Európskej komisie na Slovensku,

Slovenskou inšpekciou životného prostredia,

Zväzom chemického a farmaceutického priemyslu SR

Vás pozývajú na

5. ročník konferencie

PRIEMYSELNÉ EMISIE 2015

organizovanú pod záštitou ministra životného prostredia SR
Petra Žigu

5. – 6. októbra 2015
Austria Trend Hotel Bratislava
Vysoká 7490/2A, 811 06 Bratislava

Najväčšia inštalácia plynových tepelných čerpadiel v Európe

Pracovisko *Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity so sídlom v Trnave sa stalo miestom najväčšej inštalácie plynových tepelných čerpadiel v Európe.*

Slovenská technická univerzita patrí medzi najlepšie univerzity na Slovensku. Za svoje renomé vďačí nielen úspešným absolventom, ale i modernému vedeckému pracovisku Materiálovotechnologickej fakulty so sídlom v Trnave. Okrem toho, že v tzv. Malom Ríme je prvý univerzitný výskumný park na Slovensku, táto škola sa môže pochváliť aj najväčšou inštaláciou plynových tepelných čerpadiel, ktoré predstavujú efektívny a moderný spôsob vykurovania i chladenia budov. Do prostredia vedeckého pracoviska boli nainštalované japonské čerpadlá AISIN od trnavskej technologickej spoločnosti ESM YZAMER, spol. s r. o. „Plynové tepelné čerpadlo predstavuje obnoviteľný zdroj tepla a chladu. Ako primárny prostriedok na získavanie tepla využíva vonkajší vzduch. Vďaka tomu sa dokáže vrátiť počiatočná cena

tepelného čerpadla za pomerne krátky čas, a to aj pri aktuálnych cenách energií,” hovorí Matúš Izakovič, vedúci oddelenia integrácie technológií spoločnosti ESM YZAMER. „Spolupráca s Yzamerom je dlhodobá na rôznych iných objektoch, ktoré máme v Trnave, a to konkrétne 5 objektov. ESM Yzamer nainštaloval najmodernejšiu technológiu v oblasti tepelnej a chladiacej techniky, a to bolo pre nás hlavným momentom. Okrem toho, že bude chladíť a ohrievať laboratória, kancelárie, učebne, dajú sa plynové tepelné čerpadlá využiť aj na chladenie niektorých technologických zariadení. To je pre nás plus: multivyužitie týchto zariadení,” vyjadril spokojnosť dekan Materiálovotechnologickej fakulty STU v Trnave, prof. Dr. Ing. Jozef Peterka.

Inštalácia plynových tepelných čerpadiel je nenáročná. Nie je potrebná kotolňa, ani zemné práce, vrty či zemné kolektory. Aj napriek tomu je trnavská inštalácia japonských plynových tepelných čerpadiel jedinečná, nakoľko ide o tú najväčšiu v Európe. „Na strechách dvoch budov sa nachádza spolu

17 plynových čerpadiel AISIN TOYOTA. Naše služby prevádzky zdrojov tepla, technického zabezpečenia a výroby tepla využíva veľké množstvo klientov. Výber referencií poukazuje na široké spektrum zákazníkov, ktorým poskytujeme prvotriednu technológiu a systém na prevádzku zdrojov tepla a jeho výrobu. Teší nás, že sa medzi našich spokojných zákazníkov pridala i Slovenská technická univerzita,” povedal Matúš Izakovič.

Vykurovanie a chladenie prostredníctvom tepelných čerpadiel je ideálne riešenie na zabezpečenie dokonalého technologického komfortu. Čerpadlá sú spoľahlivé a majú nízke prevádzkové náklady. „Celoročné úspory dosahujú 30 - 50% v porovnaní s elektrickými tepelnými čerpadlami a ostatnými tepelnými zdrojmi, pretože plynové tepelné čerpadlo na svoj pohon spaľuje zemný alebo skvapalnený plyn. Cena za 1 kW paliva sa pritom medzi plynom a elektrickou energiou z dlhodobého hľadiska udržiava v pomere 1 : 4 v prospech plynu,” porovnáva náklady M. Izakovič.

(do)

Staré environmentálne záťaž sa konečne začali systematicky riešiť

Zdroje pitnej vody nie sú ohrozené

Zákaz používať vodu zo studní vo Vrakuňi však platí

- Katastrofické scenáre, ktoré hovorili o tom, že bývalá skládka Chemických závodov Juraja Dimitrova (CHZJD) zamoruje podzemné vody Žitného ostrova, prípadne Dunaja, sa nepotvrdili,“ povedal na stretnutí s novinármi minister životného prostredia Peter Žiga. Dodal tiež, že aj keď bezprostredné riziko nehrozí, dlhodobá ide o vážny problém, čo potvrdili aj výsledky geologického prieskumu.

Skládka bola legálna

Bývalá skládka CHZJD bola povolená v roku 1966 a uzatvorená v roku 1979. Vznikla zavezením časti ramena Malého Dunaja v mestskej časti Vrakúňa. Plocha skládky, ktorá už dávno zarástla trávou, je cca 46 tisíc metrov štvorcových. Je na nej približne 120 tisíc kubických metrov odpadu, ktorý produ-

koval podnik do roku 1980. Vtedy ju zaviezli inertným materiálom. No v deväťdesiatych rokoch sa zistilo, že po stúpnutí hladiny podzemných vôd (po sprevádzkovaní Vodného diela Gabčíkovo) dosiahla voda úroveň vyvezeného odpadu a kontaminovanej pôdy. Znečistenie podzemnej vody bolo dôvodom, prečo je od roku 2002 v mestskej časti Vrakúňa zákaz používať vodu zo studní. To znamená, že obyvatelia by ju nemali používať ani na pitie, ani na varenie, ba ani na polievanie záhrad. Skutočnosť, že zákaz trvá už viac ako desaťročie a obyvatelia nemali dostatok informácií o problematike, ktorá sčasti zasahuje aj Podunajské Biskupice, začali sa šíriť fámy, že aj pitná voda z verejného vodovodu v oblasti je kontaminovaná. Obavy občanov vyústili nielen do petície, ktorú podpísalo vyše 2500 občanov, ale aj do štrajkovej pohotovosti.

Výsledky geologického prieskumu

Od minulého roka geológovia zrealizovali 250 sond, vykonali 35 vrtov a odobrali viac ako 190 vzoriek vody. Prieskum, ktorý stál 230 000 eur, potvrdil dlhodobé podozrenia, že priamo na skládke sa pod povrchom nachádzajú vo vysokej koncentrácii pesticídy, benzény, herbicídy, arzén, ba dokonca aj polychlórované bifenyly (PCB). Nepotvrdil sa však prienik týchto látok do Malého Dunaja a podľa modelov by za súčasnej situácie dosiahli zdroje vody v okolí za desiatky rokov. Hoci bezprostredné riziko nehrozí, treba konať čo najskôr. Preto sa už pred niekoľkými týždňami začalo formálne konanie o určení povinnej osoby. Keďže išlo o legálnu skládku a spoločnosť, ktorá bola za ňu zodpovedná už neexistuje, kompetentní pracovníci MŽP SR, či preds-tavitelia samosprávy sa vyjadrili, že po 60 dňoch skončí táto stará environmentálna záťaž zrejme na pleciach štátu. Pripomeňme, že pri privatizácii CHZJD mala cena zohľadňovať aj záväzky nových majiteľov pri riešení ekologických problémov spojených s prevádzkou podniku. Žiaľ, do akej miery boli potenciálne environmentálne záťaž vtedy zmapované a zahrnuté do privatizačných zmlúv, už asi nik dnes nezistí. A ani nik neprevezme zodpovednosť, hoci niektoré ochrannárske organizácie i podnikateľské združenia už vtedy upozorňovali, že staré ekologické dlhy nemožno podceňovať.

Dva varianty riešenia

- Hoci ministerstvo nijakým spôsobom súčasný stav nezavinilo a naopak, konalo ako prvé, bude v tejto situácii veľmi aktívne a hľadať možnosti, ako riziko kontaminácie podzemných vôd eliminovať,“ dodal minister Peter Žiga. Rezort životného prostredia chce obyvateľom Vrakune pomôcť a na riešení sanácie skládky a na výbere vhodnej metódy spolupracovať s mestom Bratislava a jeho mestkou časťou Vrakúňa. Z vyjadrenia ministra P. Žigu vyplynulo, že existujú dva varianty riešenia. Prvým je tzv. kapsulizácia a zastavenie šírenia kontaminácie pomocou podzemnej steny na desiatky rokov. Druhým variantom je aktívna sanácia skládky, ktorá by však stála vyše 120 miliónov eur a trvala by asi päť rokov. Keďže kapsulizácia by sa dala zrealizovať približne za jeden a pol roka a je, navyše, podstatne lacnejšia (okolo 20 miliónov eur), MŽP SR sa predbežne prikláňa k tejto alternatíve. No možnosťou je aj určitá kombinácia oboch variantov. Práce na odstránení toxikkej hrozby by podľa vyjadrení kompetentných mohli začať už začiatkom budúceho roka. Peniaze by mohli získať z Operačného programu Kvalita životného prostredia. Výzva na predkladanie žiadostí súvisiacich so starými environmentálnymi záťažami by mala byť zverejnená ešte v tomto roku.

(rab/do)

Etické správanie sa firiem zahŕňa aj prístup k ochrane životného prostredia

Business Leaders Forum

Prihlásiť sa k zodpovednému podnikaniu znamená konkurenčnú výhodu

Združenie zodpovedných firiem Business Leaders Forum oslávilo minulé rok desať rokov svojej existencie. V súčasnosti má 34 členov s takmer 83-tisíc zamestnancami. Firmy v združení vedia, že tlak na transparentnosť a zodpovednosť voči zamestnancom, zákazníkom, či životnému prostrediu nemožno podceňovať. Vedia, že v súčasnosti sa pri kótovaní na burze, pri hodnotení ratingových agentúr posudzujú aj aktivity, ktoré smerujú k trvalo udržateľnému rozvoju. A teda prinášajú konkurenčnú výhodu,” povedal Michal Kišša, výkonný riaditeľ Business Leaders Forum (BLF) na Slovensku. O cieľoch združenia a jeho aktivitách hovoríme s ním v nasledujúcom rozhovore.

Aké je poslanie združenia?

- Business Leaders Forum je združením firiem, ktoré sa zaviazali byť lídrami v presadzovaní princípov zodpovedného podnikania na Slovensku. Generálni riaditelia členských firiem koncom minulého roka prijali nové záväzky zodpovedného podnikania, ktoré sú vyjadrené v stratégii Memorandum BLF 2020. Aktivity združenia v najbližších rokoch budú súvisieť s výzvami, ktoré ovplyvnia činnosť firiem. Ide najmä o adaptáciu na klimatické zmeny, vzdelávanie pre prax, či o inovácie a tvorivosť.

Aké najvýznamnejšie aktivity ste realizovali od vzniku BLF?

- Členovia združenia sa stretávajú na pravidelných štvrtročných stretnutiach, na ktorých prezentujú dosiahnuté výsledky z praxe. Svoje skúsenosti si vymieňajú aj počas špecializovaných workshopov a seminárov. Za desať rokov existencie BLF sa uskutočnilo napríklad 70 regionálnych a tematických workshopov, 11 medzinárodných konferencií, pod hlavičkou združenia sa pravidelne uskutočňuje najväčšie podujatie na tému zodpovedného podnikania

v strednej Európe CEE CSR summit. Uskutočnili sme 7 prieskumov o vnímaní zodpovedného podnikania slovenskou verejnosťou, naši členovia sa predstavili na Trhovisku zodpovedných riešení doma i v Bruseli...

Na aké témy teda sústreďujete svoju pozornosť?

- Hlavné témy sú štyri – životné prostredie, zamestnanci, komunita a trh. V oblasti

životného prostredia vyzdvihujeme okrem adaptácie na klimatickú zmenu aj tému udržateľných miest. Venujeme sa obehovému hospodárstvu, energetickej efektívnosti, či mobilite vo firmách. Firmy vedíme aj k starostlivosti o svojich zamestnancov, kde sa venujeme vzdelávaniu pre prax, motivácii a zapájaniu zamestnancov do fungovania firmy. Dôležitou témou je aktívne stárnutie a otázka, aký prínos majú starší zamestnanci firmy. V oblasti trhu sa zameriavame na komunikáciu zodpovedného podnikania, etiku v podnikaní a tiež zodpovedný dodávateľský reťazec. V Nadácii Pontis sa venujeme aj starostlivosti firiem o okolitú komunitu

Michal Kišša

a ich aktivity v oblasti podpory nadačných fondov, o firemné dobrovoľníctvo, komunitné investovanie, zbierky a pod.

Takže čo členstvo v BLF firmám prináša?

- Podujatia, ktoré organizujeme, poskytujú priestor pre výmenu skúseností, poznatkov, pre prezentáciu inšpiratívnych riešení. Podnetné prístupy firiem sa zosumarizujú do odporúčaní, ktoré môžu uplatňovať aj iní. Napríklad pri téme ako zvýšiť motiváciu zamestnancov sa viaceré členské organizácie podelili s výsledkami v praxi. Motiváciou pre zamestnanca nie

je len výplatná páska, ale aj vzťah firmy k zamestnancom. Zamestnancov dnes motivuje, ako sa k nim správa vedenie a manažment, ako ich angažujú do firemných politík, alebo či majú možnosť kariérneho rastu, akým spôsobom ich firma oceňuje. Pre zamestnancov je takisto dôležitá mzda, ktorá zodpovedá prínosom zamestnanca firme. Štúdie, ktoré máme k dispozícii, jasne potvrdzujú, že motivovaní zamestnanci sú produktívnejší. Firmy, ktoré majú vysoký podiel motivovaných zamestnancov, majú menší počet dní absencie, firma registruje viac žiadostí o zamestnanie, priťahuje nové talenty, a to ju v konečnom dôsledku robí konkurencieschopnou a do budúcnosti lepšie udržateľnou.

Každý rok sa takto podrobne zaoberáme jednou dôležitou témou a v rámci nej cielene pracujeme s konkrétnym oddelením firmy.

V oblasti ochrany životného prostredia ste sa zaoberali aj témou manažmentu mobility vo firmách. Prečo?

- Dôvodov je viacero. Veľké vozové parky bývajú nákladné na palivá, výdavky na zamestnancov, rovnako nákladné je aj poskytovanie parkovacích miest. Zamestnanci kvôli dopravným zápcham často meškajú do práce, mestá zasa kvôli problémom s dopravou registrujú zhoršenie kvality ovzdušia. Aj čísla štatistík potvrdzujú, že mestá sú zodpovedné za 23% všetkých emisií CO₂ z dopravy. Odhaduje sa, že chronické dopravné zápchy ročne stoja ekonomiku EÚ až 80 miliárd eur. Taktiež je dnes už známe, že 15 – 20% všetkých práceneschopností zamestnancov zapríčiňuje nedostatočná fyzická aktivita. Sedenie za počítačom sa stalo novým „fajčením“.

A závery?

- Na stretnutiach k téme mobility vo firmách viaceré firmy prezentovali svoje riešenia. Napríklad Slovenské elektrárne čoraz viac využívajú vo svojich závodoch elektromobily a prínosy tohto rozhodnutia vedú

Dobrovoľníci z firiem každý rok pomáhajú počas najväčšieho dobrovoľníckeho podujatia Naše Mesto.

presvedčivo podložiť aj číslami. Spoločnosť Hewlett-Packard zasa optimalizovala svoj vozový park a dôraz pri obstarávaní nových vozidiel kladla na spotrebu a emisie. Východoslovenská energetika zaviedla kyvadlovú dopravu pre svojich zamestnancov a spoločnosť Veolia Energia ponúkla aj zamestnancom členských firiem BLF možnosť zdieľania cesty v automobiloch a to nielen pri ceste z práce alebo do práce, ale aj počas služobných jazd. Ďalšie firmy podporujú mestá pri budovaní cyklistických chodníkov, preplácajú zamestnancom lístky na MHD... Všetky inšpiratívne opatrenia, ktoré zazneli na stretnutiach k uvedenej téme, a o ktorých sa diskutovalo, sa opäť zosumariovali vo forme odporúčaní, ktoré majú k dispozícii naši členovia.

Zodpovedné podnikanie – zodpovedná spotreba. Myslíte si, že záujem o zavedenie týchto myšlienok do každodenného života bude stúpať aj z radov stredných a malých firiem na Slovensku?

Zodpovedné podnikanie je o tom, že firmy budú ponúkať také výrobky a služby, ktorých výroba bude šetrná k životnému prostrediu, produkované výrobky sa po skončení životnosti budú dať využiť ako druhotná surovina. Na druhej strane však musia aj spotrebiteľia takéto výrobky uprednostňovať, a aby tak robili, treba ešte urobiť veľmi veľa práce v oblasti environmentálnej výchovy a osvedy. Naši členovia sa rozhodli byť lídrami v presadzovaní princípov zodpovedného podnikania na Slovensku. Ich zapojenie sa do zodpovedného podnikania nie je len marketigový ťah, lebo dosiahnuté výsledky potvrdzujú, že to, čo dobrovoľne robia naviac vo všetkých štyroch uvedených oblastiach, sa odzrkadľuje na hospodárskych výsledkoch firmy. Hoci pomaly, predsa sa pojem zodpovedné podnikanie dostáva do povedomia ľudí. Potvrdzujú to aj čísla štatistík. V roku 2015 poznalo pojem zodpovedné podnikanie o 40% ľudí viac ako v roku 2004. A pod tento úspech sa podpísali aj aktivity firiem Business Leaders Fora.

(red)
Foto: BLF

Lenka Surotchak, riaditeľka Nadácie Pontis, pri podpise memoranda, ktoré firmy podpísali pri príležitosti 10 rokov BLF.

Business Leaders Forum pri Nadácii Pontis každoročne organizuje najväčší stredo európsky CSR Summit, ktorý sa venuje aktuálnym témam zodpovedného podnikania.

Mladí reportéri pre životné prostredie

Slovensko aj v roku 2015 medzi víťazmi medzinárodnej súťaže

Pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia 5. júna vyhlásila kancelária programu Mladí reportéri pre životné prostredie výsledky medzinárodnej súťaže, do ktorej sa zapojilo 24 krajín z celého sveta. Slovensko získalo jedno prvé a jedno druhé miesto v kategórii FOTOTRAFIA a spolu s Marokom a USA sa zaradilo medzi tri najúspešnejšie krajiny v súťaži.

Súťaž Mladí reportéri pre životné prostredie je určená mladým enviro-žurnalistom vo veku od 11-21 rokov, ktorí súťažajú v troch kategóriách: článok (max. 1000 slov), fotografia alebo foto-príbeh (max. 12 fotografií) a video (max. 3 minúty) a v troch vekových skupinách (11-14; 15-18; 19-21). Mladí reportéri skúmajú environmen-

tálne témy vo svojom regióne, komunikujú so všetkými dotknutými subjektmi a svoje zistenia a návrhy riešení prezentujú širokej verejnosti v regionálnych médiách a na sociálnych sieťach.

CENY PRE SLOVENSKO:

FOTOGRAFIA 11-14 rokov - 2. miesto:
Our Children's Classroom, Samuel Šlesar, Izabela Žilková, Kristína Ondrášová, Gymnázium v Dubnici nad Váhom.

FOTOGRAFIA 15-18 rokov - 1. miesto:
Shout For Help, Silvia Vandžúrová, Gymnázium V. B. Nedožerského, Prievidza.

Z celkového počtu 3 910 príspevkov prihlásených v roku 2015 do súťaže na národnej úrovni, do medzinárodného kola postúpilo 120 príspevkov. O víťazoch rozhodla medzinárodná porota zložená zo zástupcov medzinárodných environmentálnych organizácií (napr. UNEP a UNESCO), profesionálnych žurnalistov a Nadácie Wrigley. Ocenila celkom 21 reportérskych prác, z toho sedem článkov, šesť fotografií a osem videí. Všetci víťazi získali certifikát a vecnú reportérsku cenu.

**Richard Medal, koordinátor programu
Mladí reportéri pre životné prostredie**

E-mail: medal@chanegenet.sk

Predáme

lis na separovaný odpad
plasty
lepenku a parier

Lis má kapacitu 350 m³/h

 REKO RECYKLING spol. s r.o., Bokroš 5, 946 39 Iža, email: reko@xnetkn.sk
Tel.: 035 778 313 63, mobil: 0903 206 518

4. ročník programu Ekoobec

Nadačný fond Slovenských elektrární opäť ponúka opäť bezplatný energetický audit vybraným uchádzačom

Slovenské samosprávy dlhodobo bojujú s nedostatkom finančných prostriedkov. Je preto pre ne dôležité vedieť, aké úsporné opatrenia im umožnia ušetriť napríklad na prevádzke budov, ktoré vlastnia. Obce a mestá sa aj tento rok mohli prihlásiť do programu Ekoobec a v rámci jeho štvrtého ročníka získať zdarma energetický audit vybranej verejnej budovy. „Energetický audit odporučí obciam a mestám opatrenia, ktoré by mali zrealizovať v škôlke, škole, na obecnej úrade, v kultúrnom dome, či inde s cieľom znížiť ich náklady na energiu a prevádzku danej budovy,“ vysvetlil Ondrej Gallo, programový manažér Nadačného fondu Slovenských elektrární pri Nadácii Pontis.

Navrhnuté opatrenia sa môžu týkať znížovania tepelných strát, výmeny technológií na kúrenie, klimatizáciu, či osvetle-

nie a ich zámerom je prispieť k zníženiu energetických nákladov na prevádzku danej budovy. Bezplatný audit môžu následne obce a mestá využiť v žiadosti o finančnú podporu zo štrukturálnych fondov, alebo pri realizácii úsporných opatrení prostredníctvom zmluvy o energetickej efektívnosti s garantovanou úsporou energie.

Samospráva môže získať energetický audit na jednu zo svojich budov od niektorej z certifikovaných spoločností až do výšky 2500 eur. Slovenské elektrárne podporujú program Ekoobec od roku 2012, pričom do programu zatiaľ investovali viac ako 210-tisíc eur. Tento rok finančne podporia vypracovanie energetických auditov pre budovy vo vlastníctve miest a obcí celkovo do výšky 50-tisíc eur. Odbornými partnermi, ktorí sa budú podieľať na posudzovaní žiadostí,

bude Slovenská rada pre zelené budovy a Asociácia poskytovateľov energetických služieb.

V minulom roku takto získalo od Slovenských elektrární bezplatný audit 33 slovenských obcí, program bol zameraný na audit verejného osvetlenia. Záujem o audit malo pôvodne 135 obcí, z nich jedna štvrtina na noc vypínala verejné lampy – najmä preto, aby ušetrila. Ulice tak zostávali v tme, čo zvyšovalo riziko ohrozenia majetku i bezpečnosti obyvateľov. Vybrané obce potom v audite získali informácie o technickom stave svietidiel a zdrojov, či stave rozvážačov. Tiež dostali návrh opatrení na rekonštrukciu osvetlenia s vyčíslením úspor energie, investičných nákladov a ich návratnosti.

(z tlačovej správy SE, a.s.)

Zelená žaba opäť v prevádzke

Pri ohreve vody v bazénoch znížili spotrebu fosílnych palív

Legendárne kúpalisko Zelená žaba v Trenčianskych Tepliciach chýtralo 15 rokov. Skvost predvojnovnej architektúry sa však podarilo zrekonštruovať a zmeniť na prvý moderný, pohybom prsta ovládaný areál na Slovensku.

Začiatkom milénia bolo dielo významného brnianskeho architekta Bohuslava Fuchsa zatvorené. Kúpalisko, ktorého jedinečná poloha a symbióza funkcionalizmu s prírodou lákali desaťročia davy návštevníkov, začalo chátrať. Snaha o jeho oživenie trvala roky a vytrvalosť nakoniec priniesla začiatkom augusta tohto roka svoje ovocie – znovuoživenie Zelené žaby.

Zelená žaba si, po dohode s pamiatkármi, zachovala svoj pôvodný funkcionalistický vzhľad, avšak prišla o prívlastok termálne kúpalisko. Zato pribudli vodné atrakcie v plaveckom a detskom bazéne, športoviská i saunový svet. Navyše, kúpalisko sa stalo domovom revolučných tech-

nických zariadení, a to vďaka rodinnej firme ESM YZAMER, spol. s r.o., z Trnavy. „Našou hlavnou úlohou bolo poskytnúť klientovi komplexné služby, počnúc vykurovaním a reguláciou kúpaliska až po riadenie atrakcií, filtráciu vody, či farebné osvetlenie bazéna,“ povedal Matúš Izakovič, vedúci oddelenia integrácie technológií spoločnosti ESM YZAMER.

Voda naša každodenná

Zelená žaba bola pôvodne termálne kúpalisko. Do bazénov pritekala liečivá voda z prameňa Sina. Dnes sa bazény plnia pitnou vodou. Tá je ohrievaná prostredníctvom plynových tepelných čerpadiel, vďaka ktorým môžu návštevníci na Žabu prichádzať aj v nepriaznivom počasi. „Ide o efektívny obnoviteľný zdroj tepla na ohrev bazénov. Tento proces je navyše riadený moderným systémom Elesta, ktorým možno monitorovať spotrebu energií, vstupné náklady na

ohrev a vykurovanie bazénov, vyhodnocovať efektivitu nakúpenej energie a jej využitie v bazénoch. Zároveň je možné na diaľku meniť parametre riadenia, požadované teploty, tlak, výkon čerpadiel, farebnosť osvetlenia...“ objasňuje Izakovič. To má pozitívny vplyv aj na samotné náklady. „Vďaka využívaniu nízkopotenciálneho tepla pri plynových tepelných čerpadlách sa znižuje spotreba fosílnych palív. Teplo i chlad sa tak vyrábajú ekonomickejšie a ekologickejšie spôsobom,“ vymenúva ďalšie benefity Matúš Izakovič.

Medzi stromami a pod palcom

Unikátny je i saunový svet Zelené žaby, ukrytý pod korunami stromov nad kúpaliskom, ktorý je otvorený celoročne. Maximálna kapacita kúpaliska je 750 osôb. O ich bezpečnosť sa stará vyškolený personál, ktorý má navyše dianie na Zelené žabe pod palcom. A to doslova, vďaka tabletu.

Kúpalisko Zelená žaba

„Plavčík má možnosť kedykoľvek zasiahnuť do diania vo všetkých bazénoch, má možnosť zapnúť alebo vypnúť divokú rieku. Zároveň môže v prípade problémov, alebo topiaceho sa návštevníka, vypnúť jednotlivé atrakcie tak, aby bol zaručený bezproblémový a bezpečný chod kúpaliska. Takisto môže ovládať osvetlenie a jeho farebnosť, a to v bazénoch a okolitých priestoroch. Tieto funkcie sa dajú kedykoľvek pridávať alebo upravovať,“ hovorí Matúš Izakovič. Kompletný riadiaci systém na Zelenej žabe má hodnotu 200 000 eur.

Celková rekonštrukcia kúpaliska stála približne 10 miliónov eur. V súčasnosti je majetkom českého podnikateľa Iva Valentu. Ten obnovu legendárneho kúpaliska financoval zväčša z vlastných zdrojov; 1,5 milióna eur získal z eurofondov. Na novú Zelenú žabu je pyšná i miestna samospráva, ktorá si sľubuje vyšší záujem o cestovný ruch medzi turistami a návštevníkmi Trenčianskych Teplíc.

(do, basa)

Matúš Izakovič a Emil Izakovič
pri predstavovaní technológie riadenia
kúpaliska Zelená žaba

Ovládanie bazénov Zelenej žaby jedným prstom

Saunový svet v Zelenej žabe

Projektant spoločnosti ESM YZAMER
vysvetľujúci technológiu riadenia
priamo pri rozvážači

Zelená domácnostiam

– podpora rozvoja obnoviteľných zdrojov energie

Pomoc z eurofondov by v novom programovacom období mohli konečne získať nielen štátne inštitúcie, samosprávy, organizácie, ale i slovenské domácnosti. Podrobné informácie možno nájsť na stránke Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) – www.zelenadomacnostiam.sk. Dotácie z Operačného programu Kvalita životného prostredia a zo štátneho rozpočtu by mali tvoriť až 115 miliónov eur. Kompetentní predpokladajú, že z uvedenej sumy sa podporí až 15 tisíc systémov. Podporiť bude možné nielen slnečné kolektory, ale aj tepelné čerpadlá, či kotle na biomasu, fotovoltaické panely, ale aj veterné elektrárne. Samozrejme, žiadateľ musí splniť všetky

stanovené kritériá. Tým žiadateľom môže byť nielen domácnosť v rodinnom dome, ale aj správcovia bytov alebo spoločenstvá vlastníkov bytov. Z informácií, ktoré zverejnili viaceré médiá, vyplýva, že v auguste ešte prebiehala registrácia zariadení, potom sa vytvorí zoznam dodávateľov a registrácia žiadateľov by sa mala spustiť koncom jesene tohto roka.

THERMO|SOLAR zaregistroval medzi prvými zariadenia OZE na dotácie

Slovenská inovačná a energetická agentúra (SIEA) bude uhrádzať z eurofondov iba oprávneným registrovaným montážnym firmám poukážky pre občanov na obstaranie zariadení na výrobu energií z obnoviteľných zdrojov (OZE). O podporu prostredníctvom týchto poukážok, s finančným príspevkom na kúpu zariadení, sa budú môcť uchádzať

slovenské domácnosti v rodinných a bytových domoch už v najbližších mesiacoch. Zariadenia na výrobu elektriny sú obmedzené výkonom do 10 kW.

Najväčší slovenský výrobca slnečných kolektorov THERMO|SOLAR Žiar, s.r.o., zaregistroval v SIEA medzi prvými svoje

zariadenia - je medzi nimi aj 11 typov slnečných kolektorov a bude ich dodávať aj priamo alebo prostredníctvom siete akreditovaných inštalatérov domácnostiam. Firma dodáva nielen slnečné kolektory, ale aj fotovoltaické (FV) panely na výrobu elektrickej energie, tepelné čerpadlá a kombinácie rôznych systémov. Informoval o tom

riaditeľ THERMO|SOLARU Alfréd Gottas. „V praxi to bude vyzerať tak, že zákazník sa s nami spojí (mailom, telefonicky, osobne), my mu poradíme, aký systém – napríklad slnečné kolektory a súvisiace zariadenia na ohrev teplej vody, je pre jeho podmienky najvýhodnejší. Následne zákazník požiada o vystavenie poukážky na podporu u SIEA a keď ju získa, uzavrie zmluvu o realizácii s nami, alebo niektorým z našich regionálnych partnerov. Platnosť poukážky je jeden mesiac, ale keď je zaregistrovaná prostredníctvom zhotoviteľa u SIEA, môže si vybrať ľubovoľný voľný termín na dodávku celého systému na kľúč v nasledujúcich niekoľkých mesiacoch. Ak sa už občan rozhodne, že dotované zariadenie si dá namontovať, je preň dôležité, aby s registráciou dlho neváhal. Montovať dotované zariadenia budú

môcť iba dodávatelia zo zoznamu SIEA, ktorí musia mať s agentúrou uzatvorenú zmluvu. Môže sa preto stať, že hlavne v prvých mesiacoch po spustení programu budú čakacie doby pomerne dlhé, aj niekoľkomesačné,“ upozorňuje A. Gottas. Dodal, že ani terazšie, relatívne výhodné akciové ceny nemusia platiť dlhodobo, pretože sú pre výrobcov na hranici rentability a sú výsledkom stagnácie trhu v posledných rokoch. Pre zákazníkov je dôležité, aby sa presvedčili, či ponúknuté výrobky, predovšetkým v prípade, že sú veľmi lacné, nepochádzajú zo skladového výpredaja niektorého zo zbankrotovaných európskych výrobcov. V takomto prípade by bolo ťažké niekedy v budúcnosti uplatňovať záruku, bez ohľadu na to, aká je dlhá. O konečnej výške príspevku rozhoduje výkon zariadenia

a maximálna výška podpory pre každé zariadenie. Vždy však platí pravidlo, že podpora nesmie presiahnuť výšku 50 % sumy uvedenej na faktúre od zhotoviteľa.

„Pilotný projekt Zelená domácnostiam potrvá až do konca roka 2020 a je naň zatiaľ vyčlenených 45 miliónov EUR. Vláda očakáva, že sa z nich nainštaluje viac ako 15 000 systémov na využívanie OZE. Celkovo je na tieto inštalácie v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia vyčlenených spolu až 115 miliónov eur. Väčšine domácností štát preplatí 30 – 50 % nákladov, vrátane inštalácie zariadenia. V prípade solárneho systému a slnečných kolektorov z akciovej ponuky THERMO|SOLARU môžu domácnosti dostať dotáciu až vo výške 1750 eur zo systému pre rodinu so 4-5 osobami v cene menej ako 4000 eur

za kompletnú realizáciu na kľúč,“ vysvetlil A. Gottas.

Zákazník by sa mal vyhýbať rôznym firmám, ktoré vyrábajú rôzne skladačky s pochybnou životnosťou. THERMO|SOLAR dáva na svoje slnečné kolektory 12-ročnú záruku a môže sa preukázať takmer 40-ročnou životnosťou kolektorov. Všetky kolektory sú certifikované podľa pravidiel Solar Keymark v slovenskej skúšobni TSÚ Piešťany. Kolektory boli v minulosti úspešne skúšané aj v renovovaných skúšobniach Fraunhofer ISE Freiburg, Nemecko; SPF Rapperswill, Švajčiarsko; AIT Viedeň, Rakúsko; SZÚ Brno, ČVÚT Praha, Bodycoat Ontario, Kanada a Inta Huelva, Španielsko. Kompletný sortiment kolektorov spĺňa podmienky pre dotácie na slnečné kolektory v SR, je taktiež zapísaný v registri BAFA pre dotácie v Nemecku a všetky vaňové kolektory sú zaradené do dotačnej schémy „Zelená úsporám“ v ČR.

Kolektory zo Žiaru často pracujú v extrémnych podmienkach, alebo na neštandardných spôsoboch využitia tepla. Ako príklady možno uviesť inštaláciu vákuových plochých kolektorov na Umwelt-Forschungszentrum Zugspitze vo výške 2650 metrov nad morom v nemeckých Alpách, alebo zariadenie na odsolovanie morskej vody v Ománe. THERMO|SOLARU, podľa www.solarthermalworld.org medzi najväčšími výrobcami plochých slnečných kolektorov, patrí piate miesto v Európe a 14. miesto na svete. Spoločnosť disponuje výrobnou kapacitou na úrovni 600 tisíc m² kolektorov ročne. Ďalej vyrába všetky typy konštrukcií na upevnenie kolektorov a kompletuje ucelené solárne systémy. Firma má krátke dodacie lehoty, flexibilitu pri neštandardných požiadavkách, ľahkú dostupnosť výrobkov na celom území SR i ČR, široký sortiment výrobkov v skladoch najväčších zmluvných partnerov vo výhodných cenách. Spoločnosť je oficiálnym školiacim partnerom Svetovej banky pre problematiku využívania solárneho tepla.

(rab/do)

Nový zákon o odpadoch môže priniest prudký rozvoj triedeného zberu

Dve okrúhle výročia spoločnosti Marius Pedersen

V roku 2014 spracovali až 65 tisíc ton odpadu ako druhotnú surovinu

Firmu A/S Marius Pedersen založil pred deväťdesiatimi rokmi, v roku 1925 – pán Marius Pedersen ako spoločnosť pre výstavbu ciest a kanalizácií. V ďalšom období sa spoločnosť neustále obchodne rozvíjala. Začiatkom sedemdesiatych rokov mala A/S Marius Pedersen viac ako 200 zamestnancov a ako jedna z prvých v Dánsku sa zapojila do riešenia otázok spojených s likvidáciou odpadu. Spočiatku bola činnosť spoločnosti zameraná na výstavbu a prevádzkovanie skládok, neskôr k službám pribudlo zhodnocovanie odpadu. Dnes je A/S Marius Pedersen najväčšou dánskou súkromnou firmou v oblasti nakladania s odpadmi. O aktivitách spoločnosti nám porozprával Ing. Juraj Jakeš – obchodný riaditeľ spoločnosti Marius Pedersen, a.s.

- V súčasnosti do náplne primárnej činnosti spoločnosti Marius Pedersen patria všetky systémy nakladania s odpadmi, a to predovšetkým: zber, preprava, triedenie, zhodnocovanie a zneškodňovanie všetkých druhov odpadu (okrem výbušnín a rádioaktívneho odpadu), spracovanie a obchodovanie s druhotnými surovinami, výstavba a prevádzkovanie zabezpečených a riadených skládok vrátane využitia bioplynu, výstavba a prevádzkovanie kompostovacích zariadení na bioodpad, recyklácia odpadov, vrátane výstavby takýchto zariadení, budovanie a prevádzkovanie prekládkových a triediacich staníc pre komunálny a nebezpečný odpad, prevádzkovanie termického zariadenia na čistenie kovových komponentov, navrhovanie a realizácia systémov triedeného zberu komunálneho odpadu a nebezpečných odpadov, poradenstvo, odborné konzultácie, administratívno-legislatívne služby v odpadovom hospodárstve, údržba pozemných komunikácií a starostlivosť o verejnú zeleň. Spoločnosť má prepracovaný počítačový systém evidencie a sledovania všetkých systémov nakladania s odpadmi, ktorého výstupy sú cenným zdrojom informácií pre obchodných partnerov, štátnu správu, samosprávu i samotného prevádzkovateľa.

V ktorých ďalších krajinách pôsobí?

- Marius Pedersen je modernou medzinárodnou spoločnosťou, ktorá má svoje divízie okrem Dánska aj v Čechách a na Slovensku. Dovedna zamestnáva viac ako 4000 zamestnancov.

Tento rok si pripomínate okrúhle výročie vstupu spoločnosti Marius Peder-

sen na trh ČSFR. Aké boli začiatky, aké problémy sa vtedy museli v prvom rade riešiť?

- Na území Česko-Slovenskej Federatívnej republiky (ČSFR) začala spoločnosť činnosť v roku 1990, kedy sa odpad ešte zvykol „vozit“ do voľnej prírody, a takto vznikali neriadené skládky. Spoločnosť Marius Pedersen A/S Dánsko ponúka svoje

skúsenosti i finančné zdroje, aby sa mohla začať riešiť do tej doby zanedbávaná oblasť likvidácie odpadov na území ČSFR. Materská spoločnosť financovala odborné expertízy, projekty separovaného zberu komunálneho odpadu, dodala potrebné technológie. To všetko sa dialo v čase, kedy sa ešte len tvorila terminológia a legislatíva súvisiaca s odpadovým hospodárstvom. Budovali sa nové zneškodňovacie zariadenia, rekultivovali sa neriadené skládky, vznikali ďalšie nové projekty. Toto obdobie charakterizuje potreba nových investícií v závislosti od novej legislatívy. Postupom času sa do portfólia služieb pridala logistika na zabezpečovanie prepravy a organizovania zberu a nakladania s odpadom, začali sa využívať triediace linky, k službám pribudla údržba komunikácií a starostlivosť o verej-

Ing. Juraj Jakeš

Marius Pedersen

nú zeleň. Behom krátkej doby sa Marius Pedersen stal špičkou na československom trhu medzi spoločnosťami zaoberajúcimi sa odpadovým hospodárstvom.

Po rozdelení ČSFR vznikli dva samostatné právne subjekty: Marius Pedersen, a.s. v Slovenskej republike a Marius Pedersen, a.s. v Českej republike. V roku 1995 vznikol v Slovenskej republike samostatný právny subjekt Marius Pedersen, a.s. so 100% účasťou materskej spoločnosti Marius Pedersen, a.s. Dánsko.

Tento rok si teda naša spoločnosť pripomína dve okrúhle výročia – 90. rokov od založenia spoločnosti v Dánsku a 20. rokov pôsobenia na Slovensku.

Dnes, teda po dvadsiatich rokoch, je Marius Pedersen na Slovensku najväčšou spoločnosťou, ktorá pre obyvateľov i podnikateľské subjekty zabezpečuje služby v odpadovom hospodárstve. Môžete stručne spomenúť najvýznamnejšie míľniky v jej pôsobení v SR?

- Na Slovensku sme sa etablovali v roku 1995 ako profesionálna spoločnosť, ktorá poskytuje komplexné služby v oblasti odpadového hospodárstva. V júni roku 2001 došlo k majetkovému prepojeniu medzi obchodnou skupinou Marius Pedersen a obchodnou skupinou ONYX patriacou do Vivendi Environnement, ktorá od 1. mája 2003 prijala meno Veolia Environnement. Od 15. novembra 2005 sa skupina volala Veolia Environmental Services. Po odkúpení nemeckej firmy Lobbe Slovakia, s.r.o., Bratislava, sme sa stali jedným z najsilnejších hráčov na trhu firiem nakladajúcich s odpadmi.

Vlani došlo ku zmene vlastníckej štruktúry. Turbulentné zmeny na trhu v polovici roku 2014 znamenali predaj 65% podielu firmy Veolia Environnement dánskej spoločnosti. V súčasnosti tak dánsky rodinný fond vlastní spoločnosť Marius Pedersen, ktorej patrí česká dcérska spoločnosť, a tiež aj slovenská spoločnosť Marius Pedersen, a.s. To znamená, že po nedávnej zmene akcionárskej štruktúry je celá spoločnosť výhradne v dánskych rukách.

V minulom čísle sme písali, že v súčasnosti spoločnosť Marius Pedersen zabezpečuje služby v odpadovom hospodárstve pre takmer 1 000 000 obyvateľov a 4 000 podnikateľských subjektov. Máte k dispozícii z posledných rokov aj čísla o rozvoji separácie komunálneho odpadu v regiónoch, kde pôsobíte?

- Miera triedenia odpadov sa v rámci Slovenska líši v závislosti od intenzity zavedeného triedenia zberu v mestách a obciach, od povedomia a disciplíny obyvateľov, možností miest a obcí ako aj ich predstáv, ktoré sa snažíme naplňovať. Spoločnosť Marius Pedersen ročne nakladá s viac ako 65 000 tonami druhotných surovín. V roku 2014 naša skupina v SR prepravila spolu cez 272 000 ton odpadu, z toho cca 207 000 ton zneškodnila a 65 000 ton bolo spracovaných ako druhotná surovina. Množstvo spracovaných druhotných surovín medziročne postupne narastá na rozdiel od množstva zneškodňovaných odpadov.

Spoločnosť Marius Pedersen začala ako prvá – v Pezinku – s triedeným zberom biologicky rozložiteľného odpadu z domácností. V koľkých obciach a mestách dnes separáciu tohto odpadu zabezpečujete? Prečo sa v SR prakticky stále nerozbehla?

- V mestách ako napríklad Pezinok, Piešťany, Trenčín, Zvolen, Krupina, Banská Bystrica je systém zberu pomocou zberných nádob dobre rozbehnutý. Naposledy sme zavádzali systém separovaného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu vo Zvolene, kde si kontajnery môžete všimnúť na stanovištiach na sídliskách a v areáloch škôl a škôlok. Pri zavedení povinnosti triedenia biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu niektoré mestá a obce využili výnimky vyplývajúce zo zákona č. 343/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o odpadoch, preto triedenie bioodpadu zaostáva za ostatnými zložkami triedeného komunálneho odpadu.

dovanej a želateľnej úrovni, v čom by mohlo byť Dánsko, ktoré patrí v zhodnocovaní odpadu k európskej špičke, pre nás inšpiratívne?

- Dánsko rieši rovnaký problém ako Slovensko, t.j. zvýšiť materiálové zhodnocovanie odpadov (recykláciu) na úkor iných spôsobov zhodnotenia/zneškodnenia odpadov (v Dánsku konkrétne v spaľovniach odpadov). Aktuálne prebieha celospoločenská diskusia na danú tému a plánovanie následných krokov, kde zástupcovia miest a obcí vytvárajú stratégie na dosiahnutie cieľa zvýšenia materiálového zhodnocovania, definujú finančné zdroje a konkrétne termíny.

Od začiatku svojho pôsobenia v SR kladie spoločnosť dôraz na environmentálnu výchovu a osvetu. Aké najvýznamnejšie projekty ste zrealizovali a čo plánujete v najbližšom období?

- V rámci svojich aktivít sme sa rozhodli prispieť k podpore vzdelávania predovšetkým detí z materských a základných škôl v regiónoch, kde pôsobíme. Prostredníctvom hry ich chceme naučiť správne triediť odpad, podporiť ich pozitívne vnímanie dôležitosti triedenia a vybudovať si kladný vzťah k ochrane životného prostredia.

Okrem environmentálnych aktivít, prednášok, exkurzií v našich dotriedňovacích centrách a praktických cvičení triedenia odpadu podporujeme aj zbory papiera a plastov na školách, ktoré medzi sebou každoročne súťažajú. Veríme, že ak triediť odpad naučíme deti, tak deti to naučia rodičov.

V tom, čo robíme, sa snažíme neustále zlepšovať a postupne do environmentálnych aktivít zapájame aj naše ostatné prevádzky. Veľkou odmenou bolo pre nás udelenie prestížneho ocenenia VIA BONA SLOVAKIA 2014. Naša spoločnosť Marius Pedersen, a.s. – prevádzka Zvolen získala verejné uznanie od Nadácie Pontis v kategórii Zelená firma.

Spolupracujete aj s kolektívnymi systémami a oprávnenými organizáciami? Akým spôsobom?

- Naša spolupráca s vybranými kolektívnymi systémami a oprávnenými organizáciami prebieha na základe štandardných zmluvných vzťahov, na základe ktorých poskytujeme požadované služby v oblasti odpadov z obalov a WEEE pre uvedené organizácie. Nový zákon o odpadoch spôsobí zmeny aj v tejto spolupráci, nakoľko pravdepodobne nie všetky organizácie získajú autorizáciu od Ministerstva životného prostredia SR.

Spomínaný nový zákon o odpadoch začne začne platiť od nového roku. A tak náklady na separáciu už nebudú znášať obce, ale organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). Tie uzatvoria zmluvy so spoločnosťami, ktoré doposiaľ zabezpečovali zber, zvoz, triedenie... Rokovali s Vami už zástupcovia budúcich OZV o spolupráci?

- Áno, absolvovali sme viacero spoločných stretnutí. Rokovania s kandidátmi na OZV v súčasnosti ďalej prebiehajú. Úspešné naštartovanie nového systému triedeného zberu odpadov z vyhradených výrobkov v priebehu roka 2016, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, je v záujme všetkých strán pôsobiacich v oblasti odpadového hospodárstva (občanov, výrobcov, zberových spoločností, miest a obcí, organizácií zodpovednosti výrobcov, recyklátorov). Verím, že sa funkčný systém triedeného zberu podľa nového zákona o odpadoch podarí zaviesť od polovice roka 2016 bez nejakých významných negatívnych dopadov pre občana.

Prinesie podľa Vášho názoru uplatňovanie nového zákona v praxi rozvoj separácie a najmä zníženie objemu komunálneho odpadu, ktorý sa ukladá na skládky?

- Zavedenie štandardu zberu pre komodity papier, plast, sklo, kovy a taktiež upravené podmienky zberu bioodpadu (kuchynský, zelený odpad a jedlé tuky a oleje) môže priniesť prudký rozvoj triedeného zberu daných komodít v praxi na Slovensku, čo môže sekundárne pozitívne ovplyvniť doterajší pokles množstiev odpadov ukladáň na skládkach odpadov. Doposiaľ ešte detailne nepoznáme všetky podmienky pre triedený zber, ktoré budú obsiahnuté vo vykonávacej vyhláške k zákonu o odpadoch. Jej verzia by mala byť, podľa mojich informácií, definitívne schválená niekedy v novembri 2015. Mestám a obciam nezostane veľa času na prípravu všeobecne záväzných nariadení, ktorých schválenie zvyčajne prebieha do 15. decembra, čiže bude nevyhnutné zvýšené úsilie kompetentných osôb na obciach.

Vzhľadom na skutočnosť, že separácia na Slovensku stále nie je na poža-

**Bratislavčania si môžu objednať ekologický odvoz
elektroodpadu aj cez pracovné dni**

Dajte im nový domov

**ENVIDOM venuje 5 centov za každý vyzbieraný kg
elektroodpadu bratislavskej ZOO na výstavbu pavilónu vlkov**

ENVIDOM – Združenie výrobcov elektrospotrebičov pre recykláciu už od roku 2005 v spolupráci s miestnymi úradmi a magistrátom organizuje mobilné zbery, ktoré pomáhajú riešiť nedostatok zberných dvorov v Bratislave a poskytuje tak službu občanom, ktorí nemajú možnosť odviezť svoje staré spotrebiče na zberné dvory. Za ten čas ENVIDOM vyzbieral v Bratislave 528 ton elektroodpadu z približne 14 tisíc domácností. „Špecializujeme sa najmä na zber bielej techniky. Spotrebiče tejto kategórie, akými sú napríklad chladničky, práčky či sporáky, sú ťažké a objemné, preto majú občania obzvlášť problém svojpomocne ich odviezť na zberný dvor. V snahe výjsť im ešte viac v ústrety ako doposiaľ, rozširujeme od septembra naše služby v tejto kategórii spotrebičov o mobilný zber aj počas pracovných dní,“ vysvetlil Peter Valent, generálny riaditeľ združenia ENVIDOM.

Stačí on-line objednávka odvozu

Bezplatný mobilný zber elektroodpadu z bielej techniky v jednotlivých mestských častiach Bratislavy si teda môžu občania jednoducho objednať on-line cez **www.zberelektroodpadu.sk**. Víkendové zbery všetkého druhu elektroodpadu je možné naďalej objednať aj telefonicky prostredníctvom miestnych úradov. Takže čo konkrétne musí občan vyplniť pri objednávke? „Vyplní on-line objednávku na **www.zberelektroodpadu.sk**. Nahlási typ a množstvo spotrebičov, ktoré potrebujete odviezť. Samozrejme, nemal by zabudnúť vyplniť kontaktné údaje - meno, presnú adresu a telefonický kontakt.

Ak si občan objednáva víkendový odvoz, v príslušnú sobotu vyloží spotrebič do 8.00 hod. do vchodu bytovky/paneláku, alebo k bráne svojho rodinného domu. Ak si objed-

náva zber bielej techniky počas pracovných dní, spotrebiče vyloží podľa inštrukcie v on-line objednávke,” vysvetlil P. Valent.

„Mobilné zbery elektroodpadu na území Slovenskej republiky sú našim dlhodobým projektom, ktoré prostredníctvom našich zmluvných partnerov zabezpečujeme už viac ako 10 rokov. V čase kedy sme tento projekt rozbiehali, bolo veľmi málo možností, ako sa legálne zbaviť elektroodpadu. Dnes, keď už sú možnosti rozšírenejšie, hoci stále nedostatočné, chceli by sme viac upriamiť pozornosť verejnosti nielen na samotný zber, ale aj na propagáciu a informovanie o možnostiach, spôsobe a dôležitosti odovzdávať elektroodpad v rámci mobilných zberov. K tomu nám má poslúžiť spolupráca s mestom Bratislava a Zoologickou záhradou v Bratislave.

Šíriť osvetu aj medzi najmenšími

Od roku 2014 prebiehala komunikácia medzi ZOO Bratislava a združením ENVIDOM o možnosti propagovať mobilné zbery elektroodpadu, zvýšiť environmentálne povedomie obyvateľov a zároveň pomôcť financovať výstavbu chovného zariadenia pre vlkov. Celkové náklady na výstavbu tohto zariadenia predstavujú 87 690,27 eur. Združenie ENVIDOM sa preto rozhodlo prispieť na výstavbu chovného zariadenia sumou 5 centov za každý kilogram vyzbieraného odpadu v rámci mobilných zberov v Bratislave. Počas tohtoročných jarných zberov ENVIDOM takto vyzbieral už 1551 eur za 31 020 kg elektroodpadu. Získané prostriedky poslúžia na vybudovanie výbehu v lesnatej časti ZOO s vyhliadkou pre návštevníkov, ktorí z nej budú môcť bezpečne pozorovať život vlkov v prostredí podobnom voľnej prírode.

K propagácii projektu má prispieť nielen spomínaná nová webstránka (www.zberelektroodpadu.sk), ale i kampan' prostredníctvom letákov a tlačových správ v médiach. Vzhľadom na to, že ide o zaujímavú a ľuďmi pozitívne vnímanú myšlienku – zadarmo odviezť z domu elektrospotrebič a zároveň podporiť vlky v ZOO, realizátori projektu očakávajú aj

O doterajších projektoch v spolupráci s MŽP SR:

- V roku 2008 získalo združenie ENVIDOM záštitu MŽP SR nad kampaniou „RUKY PREČ OD MOJEJ STAREJ“, ktorej cieľom bolo zvyšovať všeobecné povedomie o negatívnych dôsledkoch nesprávneho nakladania s elektroodpadom, predovšetkým so starými chladničkami a mrazničkami a motivovať verejnosť, aby aktívne prispela k ekologickej recyklácii vyradených domácich spotrebičov.
- V roku 2014 sme spolupracovali s MŽP SR na akcii Let's Clean Up Europe. Ponúkli sme krajským mestám možnosť uskutočniť mobilný zber elektroodpadu, vo vybraných mestských častiach Bratislavy a Košíc bol uskutočnený. V ostatných krajských mestách, ktoré neprejavili záujem o mobilný zber, sme v spolupráci s predstaviteľmi samosprávy a so zberovou spoločnosťou pracujúcou v meste zabezpečili informačnú kampaň, kam môžu obyvatelia odovzdať starý elektrospotrebič v deň zberu, ale aj počas roka. Na letáku sme informovali o miestach zberných dvorov v obci a ich otváracích hodinách počas roka. V mestských častiach Bratislava – Vrakuňa a Podunajské Biskupice sme identifikovali čierne skládky, na ktorých sa nachádzal elektroodpad a vyčistili sme ich. Do tejto akcie sa zapojilo dokopy 11 kolektívnych organizácií, 7 veľkých zberových spoločností, 8 autorizovaných spracovateľov elektroodpadu a iné obce.

spontánne šírenie tejto informácie. Ich cieľ je vyzbierať na území Bratislavy v roku 2015 až 100 000 kg elektroodpadu, čo by tvorilo finančný príspevok pre ZOO Bratislava vo výške 3000 eur. Záštitu nad zbermi s finančnou podporou pre ZOO prevzalo Ministerstvo životného prostredia SR a Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy.

„Táto akcia je v súlade s našim plánom postupne a dlhodobo šíriť environmentálnu osvetu medzi občanmi, špeciálne medzi deťmi. Pre deti už od roku 2009 organizujeme divadlo s názvom „Nepatríme na smetisko“. Zoologická záhrada je tak pre nás ďalším miestom, kde sa deti, spolu s rodičmi, alebo školami, môžu dozvedieť ako správne nakladať s odpadom. Zároveň

zoologickú záhradu vnímame aj ako miesto, kde sa občania dozvedajú viac o zvieratách, o prírode, s čím veľmi úzko súvisí téma životného prostredia, jeho ochrana, a teda aj ekologické nakladanie s odpadmi. Pomôcť vlkom v ZOO je však len prvou fázou tejto kampane. Chceli by sme pokračovať umiestňovaním kontajnerov do zoologických záhrad na Slovensku, do útulkov pre psy, do zariadení Slobody Zvierat, nakoľko vnímame, že práve občania, ktorí majú blízky vzťah k zvieratám a k prírode, prejavujú aj záujem o zodpovedný prístup k ochrane krajiny,” povedal P. Valent a pokračoval: „Rozširovanie zberných miest, špeciálne o zberné zariadenia na malé elektrospotrebiče, sú nevyhnutným predpokladom pre splnenie stále prísnejších cieľov v zbere

a recyklácii odpadu z elektrických a elektronických zariadení zo strany EÚ. V súčasnosti považujeme počet zberných miest (ktoré sú v súlade s legislatívnymi požiadavkami SR) za nedostatočný a zároveň si uvedomujeme, že nemalé percento takéhoto odpadu končí stále v komunálnom odpade. Zahustenie tejto siete na verejne dostupných miestach a podpora informovanosti je logickým riešením tohto problému. Preto prínosom uvedenej akcie bude nielen ekologické zhodnotenie elektroodpadu, podpora vlkov v zoologickej záhrade (prípadne iných zvierat), ale aj environmentálna výchova obyvateľov a splnenie cieľov zberu SR.

O združení ENVIDOM

Združenie ENVIDOM založili najväčší výrobcovia veľkých a malých domácich spotrebičov na neziskovom princípe so zámerom dlhodobo a systematicky riešiť otázky spojené so zberom a zhodnocovaním elektroodpadu. V súčasnosti naši výrobcovia tvoria viac ako 50% trhovú podiel všetkých výrobcov a dovozcov elektrozariadení. Počas nášho pôsobenia sme výrazne prispeli k vytvoreniu funkčného systému oddeleného zberu a spätného odberu elektroodpadu na celom území Slovenskej republiky. V rámci našej činnosti tiež úzko spolupracujeme s obcami, zbernými dvormi, spracovateľskými spoločnosťami a výrazným spôsobom sme ovplyvnili vznik a činnosť Koordinačného centra zberu elektroodpadu, ktoré podporujú aj viaceré významné kolektívne organizácie v SR.

(envidom)

(rab/do)

Problém je len v metodike...

Prečo oficiálnym údajom v štatistikách nerozumejú aj ľudia z branže?

Do redakcie nám prišiel list, v ktorom autor upozorňuje na nesprávnosť údajov, ktoré vydal Štatistický úrad SR. Ide o Štatistiku za rok 2013 – odpady. Keďže nechceme tieto údaje uverejniť bez komentára, alebo s komentárom nášho čitateľa, požiadali sme o stanovisko kompetentných.

Množstvo komunálnych a drobných stavebných odpadov z obce za rok 2013 (t)

Názov odpadu	Odpad spolu Waste in total	zhodnocovaný - Recovery Recovery				zneškodňovaný - Disposal Disposal			zhromažďovaný Waste temporary storage in place of origin	Name of waste
		materiálovo Recycling	energeticky Incineration	kompostovaním Composting	iný spôsob zhodnocovania Other form of recovery	skládovaním Landfilling	spalovaním bez energ. využitia Incineration without energy recovery	iný spôsob zneškodňovania Other form of disposal		
Slovenská republika	1 744 428,7	65 861,9	173 660,3	130 665,3	114 481,7	1 201 905,7	-	29 031,0	28 822,7	Slovak Republic
Drobný stavebný odpad z obcí	99 786,2	11 430,5	-	10 474,2	13 140,3	61 061,5	-	1 100,6	2 579,1	Small scale construction and demolition waste
Papier a lepenka	56 916,9	0,0	250,6	27 467,5	25 588,8	2 137,1	-	26,5	1 446,5	Paper and cardboard
Sklo	40 174,6	22 783,4	-	-	16 412,5	163,7	-	16,8	798,2	Glass
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	2 838,2	1,8	-	1 906,5	568,6	101,5	-	245,3	14,5	Biodegradable kitchen and canteen waste
Šatstvo	1 139,9	3,0	3,9	295,9	637,9	39,3	-	-	159,9	Clothes
Textilie	244,7	5,7	7,1	99,7	46,4	4,7	-	-	81,1	Textiles
Rozpúšťadlá	6,3	0,4	-	0,0	1,6	-	-	4,2	0,1	Solvents
Kyseliny	1,1	0,0	-	0,0	0,1	-	-	0,9	0,1	Acids
Zásady	0,7	-	-	-	0,2	-	-	0,5	-	Alkalines
Fotochemické látky	0,3	0,0	-	-	0,1	-	-	0,2	-	Photochemicals
Pesticídy	2,7	0,1	0,1	0,1	0,8	0,0	-	1,3	0,2	Pesticides
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	29,8	14,2	-	0,4	11,6	0,1	-	1,8	1,7	Fluorescent tubes and other mercury-cont. waste
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky	1 774,8	852,7	-	302,4	557,4	12,6	-	9,1	40,7	Discarded equipment containing chlorofluorocarbons
Jedlé oleje a tuky	288,6	46,3	152,0	21,8	67,7	0,1	-	0,3	0,4	Edible oil and fat
Oleje a tuky iné ako 20 01 25	72,3	23,2	0,1	3,2	27,2	3,0	-	8,3	7,4	Oil and fat other than 20 01 25
Farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	248,5	2,5	0,6	1,8	44,2	89,8	-	100,2	9,5	Paint, adhesives and resins containing dangerous substances
Farby, lepidlá a živice iné ako 20 01 27	6,0	-	-	-	1,3	2,7	-	1,7	0,3	Paint, adhesives and resins other than 20 01 27
Detergenty obsahujúce nebezpečné látky	2,7	-	-	0,3	1,8	0,4	-	0,3	-	Detergents containing dangerous substances
Detergenty iné ako 20 01 29	32,0	17,8	-	3,9	5,5	-	-	-	4,8	Detergents other than 20 01 29
Cytotoxické a cytostatické liečivá	37,0	-	-	22,3	14,3	-	-	0,3	-	Cytotoxic and cytostatic medicines
Liečivá iné ako 20 01 31	0,6	0,0	-	-	0,0	-	-	0,6	-	Medicines other than 20 01 31
Batérie a akumulátory v 16 06 01, -02, -03	482,6	269,1	-	8,4	185,8	-	-	7,1	12,1	Batteries and accumulators in 16 06 01, -02, -03
Batérie a akumulátory iné ako 20 01 33	5,9	1,6	-	1,7	2,6	-	-	-	0,0	Batteries and accumulators other than 20 01 33
Vyradené elektrické, elektronické zariadenia obsah. nebezpečné časti	2 883,9	1 712,3	-	68,0	1 005,4	19,5	-	13,5	65,1	Discarded electric and electronic equipment containing hazardous components
Vyradené elektrické, elektronické zariadenia iné ako 20 01 35	3 162,0	2 162,8	-	267,6	648,8	18,1	-	13,1	51,5	Discarded electric and electronic equipment other than 20 01 35
Drvo iné ako 20 01 37	3 341,1	371,5	323,9	1 024,3	1 306,4	172,0	-	-	143,0	Wood other than 20 01 37
Plasty	24 026,9	1 747,5	443,5	10 044,5	11 307,3	101,2	-	14,2	368,7	Plastics
Kovy	4 549,2	2 884,6	-	-	1 068,8	11,6	-	-	584,2	Metals
Odpady z vymetania komínov	38,8	-	-	-	9,6	19,5	-	9,7	-	Wastes from chimney sweeping
Odpady inak nešpecifikované	46,1	-	-	44,2	1,9	-	-	-	-	Wastes not otherwise specified
Biologicky rozložiteľný odpad	98 167,6	4 204,8	1 091,4	65 953,5	17 842,6	4 722,7	-	826,9	3 525,7	Biodegradable waste
Zemina a kamenivo	8 314,5	2 743,5	-	365,8	3,3	5 201,9	-	-	-	Soil and stones
Iné biologicky nerozložiteľné odpady	1 941,8	8,3	24,5	530,8	113,9	1 103,2	-	3,2	157,9	Other biodegradable wastes
Zmesový komunálny odpad	1 167 391,0	1,1	152 551,6	894,1	9 465,6	968 635,7	-	21 782,8	14 060,1	Mixed municipal waste
Odpad z trhovísk	693,9	-	-	-	510,8	156,6	-	-	26,5	Waste from markets
Odpad z čistenia ulíc	30 080,2	6 246,2	470,7	251,0	953,0	21 368,1	-	66,8	724,4	Street-cleaning residues
Kal zo septikov	69,7	-	-	-	5,0	28,5	-	36,2	-	Septic tank sludge
Odpad z čistenia kanalizácie	1 259,1	-	-	461,7	3,9	315,3	-	15,9	462,4	Waste from sewage cleaning
Veľkorozmerný odpad	168 636,3	1 590,7	18 103,2	303,1	6 029,0	134 801,8	-	4 652,0	3 156,5	Bulky waste
Obaly z papiera a lepenky	5 602,8	-	31,2	4 252,1	1 239,3	11,3	-	2,2	66,7	Paper and cardboard packaging
Obaly z plastov	4 982,7	163,9	8,5	3 780,7	918,5	64,1	-	0,0	47,1	Plastic packaging
Obaly z dreva	171,3	26,0	-	45,3	100,0	-	-	-	0,0	Wooden packaging
Obaly z kovu	659,7	401,3	0,0	22,3	216,3	5,1	-	0,4	14,1	Metallic packaging
Kompozitné obaly	1 501,9	193,0	38,0	823,6	401,2	12,7	-	3,9	29,5	Composite packaging
Zmiešané obaly	1 682,7	4,1	3,1	90,6	206,4	1 351,4	-	10,8	16,4	Mixed packaging
Obaly zo skla	8 715,6	5 756,7	-	78,8	2 744,1	67,3	-	-	68,6	Glass packaging
Obaly s nebezpečnými látkami	0,7	-	-	-	0,2	0,0	-	0,5	-	Dangerous substances packaging
Kovové obaly s nebezp. tuhým materiálom	128,6	9,0	-	0,6	24,1	51,0	-	38,1	5,9	Metallic packaging with dangerous solid matrix
Opotrebované pneumatiky	2 288,4	182,3	156,1	752,9	1 039,9	50,6	-	14,7	91,9	Used tires

Nejde o nesprávne údaje, len o nesprávne priradenie činnosti nakladania R3

Stanovisko Štatistického úradu SR

Kto zasiela na Štatistický úrad SR údaje o množstvách komunálnych a drobných stavebných odpadov? Kto overuje ich správnosť?

- Údaje o vzniknutom komunálnom odpade a nakladaní s ním zisťuje Štatistický úrad SR prostredníctvom štatistického zisťovania ŽP 6-01 „Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce“, ktoré je podrobnejšie špecifikované v rámci Programu štátnych štatistických zisťovaní, príloha č. 1 (p. č. 83). Spravodajské jednotky sú všetky obce a mestá SR, ktoré buď zasielajú vyplnené výkazy na pracovisko ŠÚ SR v Nitre, alebo poskytujú údaje formou elektronického formuláru dostupného na našej webovej stránke. Informačný systém ŠÚ SR má zabudované kontroly zozbieraných údajov. Okrem toho pravidelne vykonávame aj ďalšie dodatočné kontroly údajov ako napr. porovnanie s predchádzajúcim rokom pre jednotlivé druhy odpadu, spôsoby nakladania. Prípadné nezrovnalosti sú konzultované priamo s príslušnými spravodajskými jednotkami a v prípade potvrdenia chyby sú opravené.

Kto zasiela a zhromažďuje údaje za podnikateľský sektor?

- Údaje o odpade z ekonomických činností nahlasujú Ministerstvu životného prostredia SR (MŽP SR) všetky podniky/organizácie produkujúce viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo viac ako 1 tonu ostatného odpadu za rok. Povinnosť nahlasovať údaje im vyplýva zo zákona o odpadoch. Vyplnené hlásenia predkladajú príslušným okresným úradom (odbor starostlivosti o ŽP), kde sa následne nahrajú do Regionálneho informačného systému o odpadoch (RISO). ŠÚ SR preberá tieto údaje z MŽP SR na základe dohody o vzájomnej spolupráci.

Čo hovoríte na údaje, že v roku 2013 sa zhodnotilo kompostovaním 27 467,5 t papiera a lepenky a obalov z lepenky vyše 4200 ton?

- V rámci kategórie „zhodnotenie odpadu kompostovaním“ je zahrnutý celý kód činnosti R3 - Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov (to znamená okrem kompostovania aj iné zhodnocovanie organických látok). Sme si vedomí, že začlenenie do stĺpca „kompostovaním“ v tabuľke na str. 77-78 publikácie nie je úplne presné, preto sa snažíme v

spolupráci s MŽP SR nájsť spôsob, ako vyčleniť z činnosti R3 iba časť za kompostovanie.

Ešte „zaujímavejšie“ sú údaje o kompostovaní plastov – až vyše 10 044 ton, či skla – 78,8 tony. Má teda Slovensko nejakú unikátnu technológiu, ktorá dokáže plasty, sklo... zhodnotiť?

- Odpady z plastov môžu byť zhodnocované činnosťou R3 vrátane biologickej recyklácie, ako je špecifikované v usmernení Ministerstva životného prostredia SR (str. 17-18) zverejneného na ich webovej stránke – link. Ako už bolo spomenuté v našej odpovedi k otázke č. 3, v súčasnej tabuľke publikácie je v stĺpci „kompostovaním“ zahrnutý celý kód R3.

Pokiaľ ide o údaj o obaloch zo skla, ide pravdepodobne o nesprávne priradenie činnosti nakladania R3 spravodajskou jednotkou. V budúcnosti osobitne usmerníme spravodajské jednotky, aby zhodnocovanie obalov zo skla nevedli vo svojej evidencii pod činnosťou R3.

Koncom jari tohto roku prezentovala Európska environmentálna agentúra Správu o stave životného prostredia Európy. Na našu otázku, odkiaľ čerpali údaje za jednotlivé krajiny, sme dostali odpoveď zo štatistických úradov, z Eurostatu,... Upozornil niekto tvorcov štatistik a následne odberateľov, že sklo či plasty nie je možné kompostovať?

- Eurostat do kompostovania zahŕňa len časť činnosti R3, teda ostatnú recyklá-

ciu, alebo spätné získavanie organických látok vyčleňuje.

Sú podobné – nesprávne údaje o zhodnocovaní odpadov tým, že sa kompostujú plasty či sklo... aj v štatistikách za rok 2014, prvý kvartál 2015...?

- Údaje za odpad sa zisťujú len ročne. Údaje 2015 budú k dispozícii v prvej polovici roku 2016.

Vzhľadom na vyššie uvedené zdôrazňujeme, že nejde o nesprávne údaje, ale o spôsob alokovania jednotlivých činností nakladania s odpadom, kde zaradenie činnosti R3 zahŕňa okrem kompostovania biologicky rozložiteľných (biodegradovateľných) odpadových plastov (BDP) aj iné spätné získavanie organických látok.

V nadväznosti na nový zákon o odpadoch, ku ktorému MŽP SR pripravuje vykonávacie vyhlášky (napr. nový katalóg odpadov) plánujeme v spolupráci s ministerstvom prehodnotiť obsah štatistického zisťovania o odpadoch, potrebu ďalšieho usmernenia spravodajských jednotiek a obsah, resp. štruktúru publikácie Odpady v Slovenskej republike (vrátane spôsobov zhodnocovania odpadu).

V záujme spresnenia a zjednodušenia interpretácie údajov širokou verejnosťou v najbližšej publikácii za rok 2014 rozšírime metodické vysvetlivky a vyšpecifikujeme, ako sú činnosti nakladania s odpadom (R a D kódy) alokované do jednotlivých stĺpcov tabuľky (kategórií nakladania s odpadom).

Nejde o zdeformované čísla, len o nesprávnu interpretáciu údajov

Stanovisko MŽP SR

Čo hovoríte na údaje, že v roku 2013 sa zhodnotilo kompostovaním 27 467,5 t papiera a lepenky a obalov z lepenky vyše 4200 ton?

- Opätovne, tak ako správne uviedol ŠÚSR, problém ktorý uvádzate, vznikol na základe metodiky spracovávaní zbieraných údajov a nie chybnými údajmi, toto je potrebné rozlišovať. Je fakt, že pod kódom R3 sa uvádza zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov (či už kompostovaním alebo anaeróbnou fermentáciou v bioplynových staniciach), ale okrem toho sú kódom R3 označované aj činnosti zhodnocovania (recyklácie) papiera a lepenky, plastov, opotrebovaných pneumatík, zjednodušene celej organickej časti odpadu. Za rezort MŽP SR môžeme potvrdiť, že zaradenie celého kódu pod pojem „zhodnotenie odpadu kompostovaním“ nie je správne, táto skutočnosť už bola predmetom rokovania medzi MŽP SR a ŠÚSR. Nedošlo tu k nesprávnemu zaradeniu odpadov pod kód nakladania, ale tak ako uvádzame vyššie, k nesprávnej interpretácii údajov, ktoré majú slúžiť ako zjednodušená interpretácia údajov o nakladaní s odpadmi. Môžeme potvrdiť, že MŽP SR pripravuje pre ŠÚSR v tomto smere usmernenie.

Ešte „zaujímavejšie“ sú údaje o kompostovaní plastov – až vyše 10 044 ton, či skla – 78,8 tony. Má teda Slovensko nejakú unikátnu technológiu, ktorá dokáže plasty, sklo... zhodnotiť?

- Pri plastoch platí rovnaká odpoveď ako pre papier a lepenku, čo sa týka skla, to je určite chyba v štatistickom výkazníctve, ktorá vznikla pravdepodobne u pôvodcu, ktorý nesprávne vyplnil tlačivo ŽP 6-01. Tieto veci sa stávajú neustále, snažíme sa ich eliminovať na minimum, čo súvisí s kontrolnými mechanizmami informačných systémov. Môžeme však konštatovať, že tieto štatistické chyby sú na ústupe, ale štatistika nikdy nebude na 100% presná, toto sa dosiahnuť nedá. Otázka týkajúca sa „unikátnej technológie“ má ironický podtón, ale tak ako je položená musíme uviesť, že áno, SR má technológiu na zhodnocovanie plastov aj skla. Zariadenia na zhodnocovanie (recykláciu) plastov majú spravidla kód R3 a zariadenia na zhodnocovanie skla majú kód R5. Ak to bolo položené tak, či má SR technológiu na kompostovanie plastov alebo skla, nemá na ňu zmysle odpovedať.

Koncom jari tohto roku prezentovala Európska environmentálna agentúra

Správu o stave životného prostredia Európy. Na našu otázku, odkiaľ čerpali údaje za jednotlivé krajiny, sme dostali odpoveď zo štatistických úradov, z Eurostatu... Vzhľadom na skutočnosť, že údaje zo ŠÚ SR získava aj MŽP SR opakovali sa takéto zdeformované údaje aj za rok 2014?

- Tu musíme zopakovať, že nejde o zdeformované údaje, to kategoricky odmietame. Jedná sa o neprávny spôsob prezentácie údajov, nie o „zdeformované“ údaje. MŽP SR pri vyhodnocovaní cieľov a plánovaní odpadového hospodárstva používa vlastné vyhodnocovanie údajov,

pre príklad uvádzame pripravovaný POH SR na roky 2016-2020, kde prezentáciu údajov o nakladaní s odpadom delíme na celkovú recykláciu a nevynímame osobitne kompostovanie. Aby mohli byť údaje o nakladaní s odpadom v budúcnosti prezentované väzbou na konkrétny technologický proces, ktorým boli zhodnotené (t.j. napr. aj kompostovanie), musí byť vysledovaný celý materiálový tok odpadu od jeho vzniku až po koncové zariadenie v ktorom skončil, čo je jedným z hlavných cieľov pripravovaného informačného systému odpadového hospodárstva.

(rab)

Ocenili aj spoločnosť zo Slovenska

Hľadali cesty k budovaniu obehového hospodárstva aj v oblasti stavebných odpadov

V máji sa v Rotterdame uskutočnil medzinárodný kongres, ktorý organizoval EQAR (European Quality Association for Recycling) s názvom Recyklácia stavebných materiálov v Európe. Podrobnejšie o tomto podujatí hovoríme v nasledujúcom rozhovore s Ludvikom Jančom, predsedom Združenia na rozvoj recyklácie stavebných odpadov (ZRSM).

Na konferencii sa zúčastnila aj delegácia zo ZRSM. Kto bol jej členom?

- Na kongrese sa zúčastnila aj 12-členná delegácia členov ZRSM. Boli tam zástupcovia spoločností ERPOS Žilina, ERSON Recycling Trenčín, ISO&spol Liptovský Mikuláš, KURUC-COMPANY Šurany, PROSPECT Nové Zámky, Technický a skúšobný ústav stavebný Bratislava, ako aj členovia ZRSM Ing. S. Szalayová, PhD. zo SvF STU v Bratislave a Ing. Peter Širica. Priestor bol vytvorený aj pre ostatných členov ZRSM, je preto škoda, že niektorí ho nevyužili.

Aké boli ťažiskové témy rokovania?

- Tým, že nie sú v oblasti recyklácie stavebných odpadov a odpadov z demolícií stanovené v rámci EÚ jednotné rámcové podmienky, viaceré členské štáty EÚ vytvorili vlastné schémy pri recyklácii stavebných materiálov a pri uznávaní výrobkov z recyklovaných stavebných materiálov. No a práve toto bolo hlavnou témou kongresu. Na podujatí sa však hovorilo aj o súčasných trendoch v európskom budovaní systému recyklácie stavebných materiálov so zástupcami Európskeho parlamentu, Európskej komisie, vedy a výskumu a s odborníkmi z praxe. Spoločne sa hľadali cesty budovania obehového hospodárstva v Európe, analyzoval sa stav a výhľad v jednotlivých členských štátoch a predstavili sa aj inovatívne riešenia pre budovanie obehového hospodárstva.

Koľko stavebného odpadu sa v Európe ročne vyprodukuje a koľko sa z uvedeného množstva zhodnotí?

- V Európe sa ročne vyprodukuje viac ako jedna miliarda ton stavebných odpadov (SO) a odpadov z demolícií (OD). Je to najväčší tok odpadov v rámci všetkých odpadov. Predstavuje viac ako jednu tretinu celkového objemu odpadov. Obrovský objem znamená aj obrovský problém. Jediným riešením tohto problému je recyklácia SO a OD s vybudovaným systémom kontroly jej kvality a vybudovanie obehového hospodárstva. Jednoducho - recyklácia stavebných materiálov z hľadiska zachovania zdrojov a z hľadiska ochrany celého európskeho priestoru je nevyhnutná.

Situácia v jednotlivých krajinách EÚ je veľmi rozdielna. To sa prejavuje aj v rozdielnych objemoch zhodnotenia. Je zjavné, že dosiahnuť cieľ EK - do roku 2020 recyklovať 70 % stavebných odpadov a odpadov z demolícií si vyžiada mimoriadne úsilie.

Na kongrese ste vystúpili aj Vy. O čom ste hovorili?

- O aktuálnej situácii na Slovensku. Poukázal som na to, že kým iné štáty sú vo fáze systémového riešenia recyklácie a využívania recyklovaných materiálov, tak my sme na začiatku - riešime fázu začiatčnú - osvojiť si povinnosti správnych postupov pri vykonávaní búracích a demolačných prác a odovzdaní odpadu do procesu recyklácie a opätovného použitia. Poukázal som na to, že sme začali komunikovať so všetkými subjektmi a osobami, ktoré môžu prispieť k riešeniu problematiky. Zmienil som sa aj o novom zákone o odpadoch a v súvislosti s jeho obsahom som konštatoval, že naše očakávania nespĺnil. Informoval som, že niektoré chýbajúce ustanovenia sa pokúsime dostať do POH 2014-2020 a do stavebného zákona. Pochoval som však skutočnosť, že aj v SR - napriek konštatovaniu zlej situácie - existujú stavebné firmy, ktoré proces recyklácie a opätovného použitia recyklovaných materiálov úspešne presadzujú.

Jednou z tém, ktorá súvisí s recyklačiou odpadu v EÚ, a o ktorej sa už dlhší čas na rôznych úrovniach diskutuje, je zámer vybudovať tzv. obehové hospodárstvo. Aký postoj k nemu zaujíma EQAR a jeho členovia?

- Zákonné rámcové podmienky je nevyhnutné zjednotiť a výrazne zlepšiť. Bohužiaľ, napriek doterajšiemu úsiliu EQAR a jeho členov sme náš cieľ vybudovať obehové hospodárstvo s jednotnými rámcovými podmienkami a uznaním štatútu výroby z našich recyklovaných stavebných materiálov doteraz ešte nedosiahli. Hoci sme schopní vyrábať a aj vyrábame vysokokvalitné produkty, recyklované stavebné materiály sú v mnohých členských štátoch EÚ stále považované za odpad, čo je predovšetkým dôsledok predsudkov. A tak aj obchodovanie na trhu s recyklovaným stavebným materiálom má na rôznych miestach rôzne bariéry a obmedzenia.

Na kongrese udelili aj ceny za recykláciu. Jednu z nich získal aj subjekt zo SR. Za čo konkrétne? Aké boli kritériá hodnotenia?

- Sme veľmi radi, že toto ocenenie získala aj slovenská firma a člen ZRSM.

Ako som už uviedol, dosiahnuť cieľ EK do roku 2020 recyklovať 70% stavebných

odpadov a odpadov z demolácií si vyžaduje mimoriadne úsilie. EQAR chce podporiť recykláciu stavebných materiálov aj touto formou - udelením Európskej ceny za recykláciu stavebných materiálov 2015 zviditeľniť aktivity tých, ktorí prispievajú k budovaniu obehového hospodárstva.

Ak hovoríme, že stavebné odpady musia byť zhodnocované, tak práve ocenená firma PROSPECT Nové Zámky presvedčuje, že aj v slovenských podmienkach je recyklácia možná a má zmysel. Spoločnosť dosahuje 95 % -ný podiel recyklácie a opätovného použitia recyklovaných SO a OD. Recykláciu vykonáva kvalitne, čo dokazujú aj následné skúšky a atesty. Pri zbere a recyklácii stavebných odpadov veľmi úzko spolupracuje s obcami a pomáha pri likvidácii čiernych skládok. Toto všetko hodnotiacia komisia zobrala do úvahy. Ak teda boli v rámci Európy ocenené 4 firmy, tak nepochybne svoje miesto medzi nimi má aj PROSPECT Nové Zámky, ktorá výsledkami svojej práce môže byť pre iných naozaj vzorom.

Delegácia zo SR zahrnula do svojho programu aj exkurziu u zahraničného spracovateľa. Kde konkrétne a v čom bol systém recyklácie podnetný?

- Prvým dôležitým bodom nášho programu bolo stretnutie so zástupcami Ministerstva výstavby, bývania, mestského rozvoja a dopravy spolkovej krajiny Severného Porýnia – Vestfálsko (ide o najľudnatejšiu spolkovú krajinu s najvyššou hustotou a koncentráciou pozemných komunikácií a dopravných uzlov v rámci celej Spolkovej republiky Nemecko).

Ťažiskom programu exkurzie bolo, samozrejme, spracovanie stavebného odpadu a jeho následného využitia pre potreby výstavby. Dozvedeli sme sa, že objem opä-

tového použitia recyklovaných stavebných materiálov je približne 70 % z celkového objemu stavebných odpadov. Prezentácia a následná diskusia ponúkli poznatok, že zhodnocovanie a opätovné použitie recyklovaných materiálov je prirodzenou ekonomickou záležitosťou vyplývajúcou z pochoopenia SO a OD ako ekonomickej kategórie. Na zhodnocovanie SO a OD má významný vplyv stanovenie zodpovednosti pre ministerstvo výstavby ..., čo znamená, že aj na Slovensku by súčinnosť MŽP SR a MDVRR SR mala byť nevyhnutná!

Ďalším bodom nášho programu bola exkurzia v zbernom a recyklačnom dvore ENREBA NEUSS GmbH neďaleko Düsseldorfu (odporúčam www.enreba.de). Tu sme získali obraz o tom, ako má taký dvor vyzeráť po stránke materiálno-technickej a ako má fungovať organizácia práce. Je to skutočne efektívne a účelne usporiadaná prevádzka. Cenné je, že uplatnenie „kópie“ tohto dvora je najbližšie potrebám riešenia zberných a recyklačných dvorov na Slovensku.

Špecifickou časťou exkurzie bola návšteva Recyklačného kombinátu REKO B.V. Rotterdam. Okrem toho, že tento kombinát bol miestom konania kongresu, naši členovia spolu s ostatnými účastníkmi mali možnosť návštevy jeho prevádzok. Ak som hovoril o použití „kópie“ dvora v našich podmienkach, tak tento kombinát je skutočne špecifický – vychádzajúci z podmienok a potrieb Holandska (odporúčam www.rekobv.eu). Čo však je pre nás príkladom a poučením, je dokonalé úsilie o zhodnotenie a opätovné použitie materiálov. A to rozhodne nevyplýva len z legislatívy, ale hlavne zo zákonov hospodárnosti. Takže návšteva prevádzok v Nemecku a Holandsku bola inšpirujúca a poučná. Na základe skúsenosti iných, ktoré sú overené praxou, sme získali mnoho podnetov k tomu, ako by sme sa mohli a mali v blízkej budúcnosti uberať.

MŽP SR rozbehlo akciu Veľké upratovanie Slovenska zameranú na odstraňovanie čiernych skládok. Vzhľadom na skutočnosť, že väčšina z nich je zaplnená aj stavebným odpadom, zaregistrovali členovia ZRSM záujem obcí o spoluprácu pri ich likvidácii?

- Zatiaľ žiadny zvýšený záujem o spoluprácu sme nezaznamenali.

(Alex Rabayová)

Baterka Terka v bratislavskom Auparku

Prvý Európsky deň recyklácie batérií a akumulátorov

Pri príležitosti 1. Európskeho dňa recyklácie batérií a akumulátorov zorganizovala spoločnosť Asekol SK, s.r.o. a EMOS SK, s.r.o. zaujímavé podujatie. Jeho cieľom bolo zábavnou formou upozorniť na potrebu triedenia odpadu a použitých batérií a elektrospotrebičov zvlášť. Maskot - Baterka Terka, s ktorou sa deti nielen odfotili, ale dostali od nej aj nejaké darčeky, pozývala záujemcov do infostánku. Tam na návštevníkov čakali odborníci pripravení odpovedať na otázky súvisiace so zberom a recykláciou batérií. Mnohí si v mini-laboratóriu vyskúšali výrobu batérie zo surovín dostupných v každej domácnosti, alebo využili ponuku a priniesli použité batérie. Priamo na mieste bola pre každého záujemcu zberná nádoba B-Box, rôzne informačné materiály a letáky, no a pre víťazov súťaží a kvízov aj sladké a vecné odmeny.

Európsky deň recyklácie batérií a akumulátorov vyhlásila na 9. september Európska asociácia kolektívnych organizácií pre batérie a akumulátory Eucobat. Jeho cieľom je upriamiť pozornosť verejnosti na potrebu triediť a recyklovať použité batérie, pretože vybité batérie a akumulátory obsahujú škodlivé látky a napriek svojej malej veľkosti môžu nesprávnym nakladaním v prírode napáchať veľké škody. Na druhej strane recykláciou batérií je možné ušetriť významné množstvo prírodných zdrojov.

Eucobat združuje kolektívne systémy pre zber použitých batérií z 13 krajín. Cieľom týchto organizácií je zabezpečiť triedený zber použitých batérií, tak aby nekončili na skládkach a v prírode, ale aby boli recyklované. „Ak vybitá batéria skončí v koši a následne na skládke, ľahko môže spôsobiť znečistenie pôdy alebo vôd. Preto je dôležité, aby sa spotrebitelia v čo najvyššej miere zapájali do triedenia odpadu a použitým batériám venovali viac pozornosti,“ uviedol Ronald Blaho - riaditeľ spoločnosti ASEKOL SK, ktorá na Slovensku prevádzkuje najväčší systém triedeného

zberu použitých batérií (ako vyplýva z dodanej tlačovej správy).

Veľa použitých batérií skončí v komunálnom odpade a veľa batérií sa len tak hromadí v zásuvkách slovenských domácností. Z prieskumov vyplýva, že v priemernej domácnosti sa nachádza až 49 použitých - vybitých batérií. „Každý z nás teda môže prispieť k oslave tohto dňa malým baterkovým upratovaním v domácnosti. Použité batérie je možné odovzdať aj v predajniach elektrospotrebičov,“ dodal R. Blaho.

9. september zvolila pre oslavu Európskeho dňa recyklácie batérií zámerne, pretože v tento deň sa narodil slávny taliansky lekár a fyzik Luigi Galvani (1737). Luigi Galvani sa preslávil pokusmi s tzv. živočíšnou elektrinou. Jeho bádateľská činnosť priviedla jeho súčasníka a oponenta Alessandra Voltu k zostrojeniu prvého galvanického článku, ktorého princíp sa stal základným konštrukčným prvkom všetkých elektrických batérií a akumulátorov.

(rab/do)

ASEKOL SK

ASEKOL SK je neziskovo hospodáriaca organizácia, ktorá od roku 2010 zabezpečuje na Slovensku nakladanie s elektroodpadom, použitými batériami a akumulátormi.

ASEKOL SK je najväčšia kolektívna organizácia pre batérie a akumulátory na Slovensku. Prevádzkuje 2426 zberných miest s 3479 zbernými nádobami.

Na festivale Bažant Pohoda opäť triedili odpad

ENVI-PAK je už tradičným partnerom podujatia

Oprávnená organizácia ENVI-PAK, a.s., je partnerom festivalu Bažant Pohoda už celých deväť rokov. Organizátorovi pomáhal spočiatku zabezpečiť poriadok logisticky aj fyzicky a v posledných ročníkoch predovšetkým komunikačne. Nálepками na kontajneroch s exaktnou informáciou ako treba odpad triediť, letákmi s podobným obsahom a interaktívnym eventom ENVI-PAK vždy podporoval nosnú myšlienku – triedením odpadu chrániť životné prostredie. Spoločnosť ENVI-PAK vytvorila štyri roky po sebe slovenský rekord v množstve vyzbieraného plastového odpadu na jednom mieste. Od minulého roka sa zabezpečením vratných pohárov na nápoje situácia s odpadom významne zmenila. Plastového odpadu radikálne ubudlo a festival sa aj vďaka tejto pozitívnej zmene dostal na rebríčku celkovej kvality a čistoty medzi európsku festivalovú elitu.

Počas 3 dní festivalu si mohlo asi 30 tisícové publikum vyberať medzi koncertmi, literárnymi a politickými debatami, filmami, divadlom a rôznymi eventmi partnerov festivalu. ENVI-PAK tentokrát tvoril Ekostenu priani s návštevníkmi stánku. Víťazi najzaujímavejších z nich sa stali majiteľmi ekolobežíek. Ich mená sú zverejnené na stránkach envipak.sk; zelenybod.sk a na sociálnych sieťach. Súčasťou programu ENVIPAK-u bol

workshop s odbornou asistenciou pri výrobe šperkov z rozličných už použitých materiálov. Kto chcel získať vstupenku na jubilejný 20.

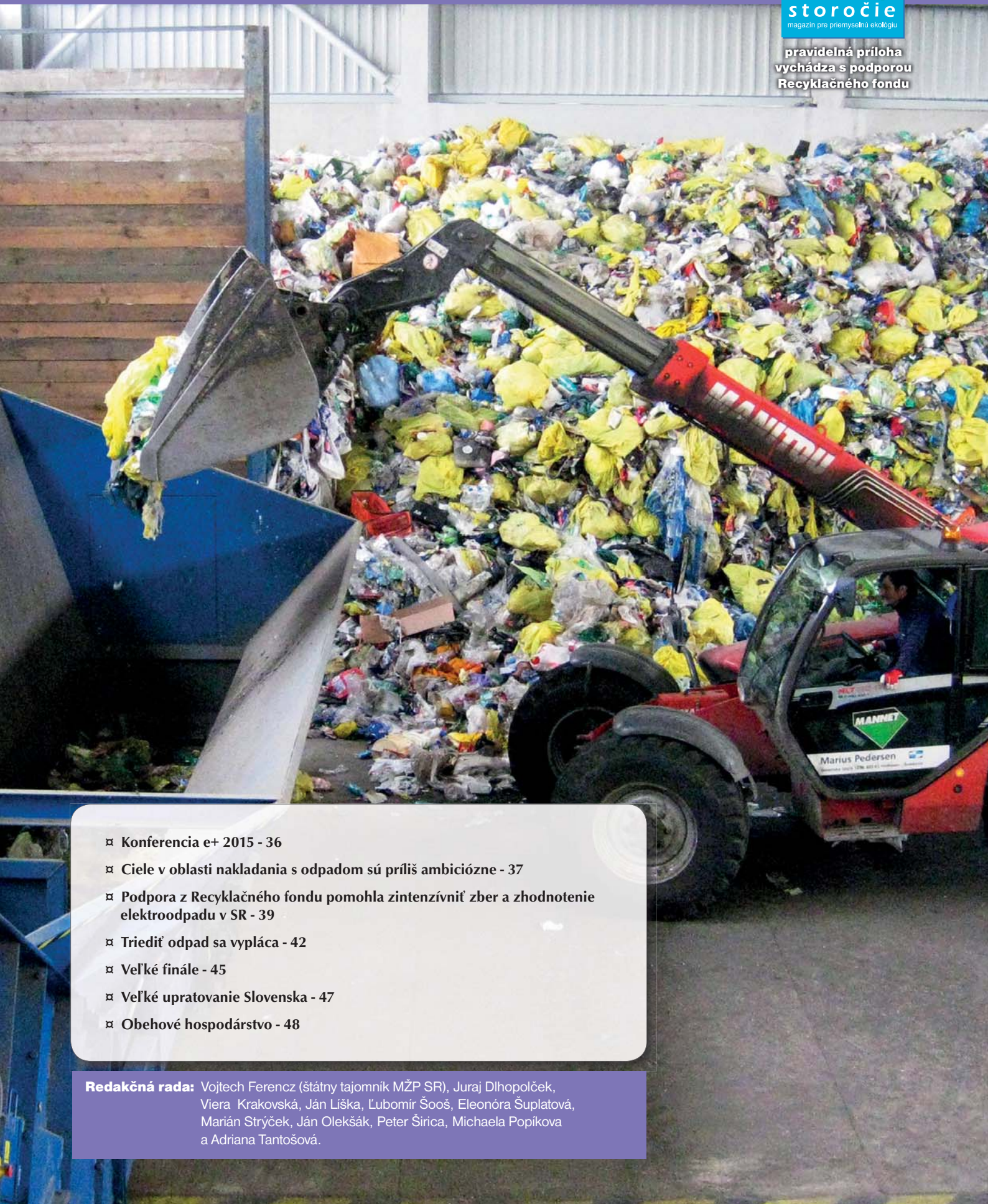
ročník festivalu Bažant Pohoda rok vopred, pohojdal sa na hojdačke z plechoviek part-

nertnerskej organizácie BevCan East a pri troche šťastia mohol mať budúci rok festival istý. „Festival Bažant Pohoda je výborný formát na oslovenie mladých ľudí, lebo sú k informáciám, ktoré im rôznymi formami ponúkame, prístupní a otvorení. Je to podľa mňa tá správna cieľová skupina, ktorá odpad nielen triedi, ale bude aj ďalej šíriť jeho význam ako neoddeliteľnej súčasti ochrany životného prostredia,“ zdôraznila generálna riaditeľka ENVI-PAK Hana Nováková

(do/rab)

- ✦ Konferencia e+ 2015 - 36
- ✦ Ciele v oblasti nakladania s odpadom sú príliš ambiciózne - 37
- ✦ Podpora z Recyklačného fondu pomohla zintenzívniť zber a zhodnotenie elektroodpadu v SR - 39
- ✦ Triediť odpad sa vypláca - 42
- ✦ Veľké finále - 45
- ✦ Veľké upratovanie Slovenska - 47
- ✦ Obehové hospodárstvo - 48

Redakčná rada: Vojtech Ferencz (štátny tajomník MŽP SR), Juraj Dlhopolček, Viera Krakovská, Ján Liška, Ľubomír Šooš, Eleonóra Šuplatová, Marián Strýček, Ján Oleksák, Peter Širica, Michaela Popikova a Adriana Tantošová.

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Kingdom of the Netherlands

KONFERENCIA
efektivita + ekológia + energetika

2015

NAKLADANIE S ODPADMI A POŽIADAVKY NOVEJ LEGISLATÍVY

SRDEČNE VÁS POZÝVAME,

NA 3. ROČNÍK KONFERENCIE POD NÁZVOM

NAKLADANIE S ODPADMI A POŽIADAVKY NOVEJ LEGISLATÍVY, KTORÁ SA USKUTOČNÍ DŇA 29. 9. 2015 V HOTELI HOLIDAY INN V ŽILINE.

Tretí ročník konferencie pripravujeme v spolupráci s ambasádou Holandského kráľovstva a združením K8.

Hlavným motívom konferencie je aj tento rok téma odpadového hospodárstva, v ktorej budú poskytnuté informácie o nových legislatívnych požiadavkách, praktické riešenia OH pre obce a mestá a prezentácie nových technológií.

Novinkou je samostatný blok venovaný dynamickým zmenám slovenskej legislatívy v oblasti životného prostredia s dôrazom na oblasti odpadového hospodárstva, posudzovania vplyvov na životné prostredie, integrovanú prevenciu a kontrolu znečistenia a ochranu ovzdušia.

Úvod konferencie bude venovaný téme revízie smernice o odpadoch, ktorá by podľa zámeru Európskej komisie mala viesť k zásadnému obmedzeniu skládkovania zhodnotiteľných odpadov. Nasledovať bude aktuálny vývoj v slovenskej odpadovej legislatíve s osobitným dôrazom na v súčasnosti pripravované vykonávacie predpisy k schválenému zákonu o odpadoch.

V sekcii praktických riešení aplikovateľných aj v slovenských podmienkach bude predstavený komplexný systém odpadového hospodárstva združenia „Gooi & Vechtstreek Region“ združujúceho 9 obcí a miest zo stredného Holandska.

Technologickému bloku bude dominovať projekt Copenhille – informáciu o výstavbe najmodernejšej európskej spaľovne komunálnych odpadov v Kodani prednesie zástupca investora pán Jeppe Fischer Rasmussen z Dánska. Chýbať

nebude ani téma pokroku plazmového splyňovania komunálnych a nebezpečných odpadov technológiou spoločnosti Westinghouse Plasma Corp.

V rámci samostatného bloku venovaného legislatívnym zmenám bude RNDr. Gabriel Nižňanský, riaditeľ odboru posudzovania na MŽP SR, informovať o praktických skúsenostiach z uplatňovania novelizovaného zákona o posudzovaní vplyvov. Pohľad z druhej strany poskytne zástupca mimovládnej organizácie.

Čerstvú novelu zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania predstaví riaditeľka odboru ochrany ovzdušia Ing. Katarína Jankovičová. Uplatňovanie zákona o IPKZ v praxi bude témou prezentácie hlavného inšpektora pre IPKZ Ing. Petra Šimurku.

ORGANIZAČNÝ VÝBOR:

Ing. Elena Bodíková, PhD., EIB Consult, s.r.o.

JUDr. Milan Galanda, K8

Igor Flimel, Economic and Trade Officer, Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva

Mgr. Martin Kovačič, EKOS PLUS s.r.o.

Vincent Šušol, Karpatia Uni s.r.o.

Životné prostredie Európy – stav a perspektíva 2015

Ciele v oblasti nakladania s odpadom sú príliš ambiciózne

Tzv. obehový balíček by sa mal uzatvoriť počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ

V predchádzajúcom čísle nášho časopisu sme priniesli informácie o tom, že Európska environmentálna agentúra (EEA) predstavila správu s názvom Životné prostredie Európy - stav a perspektíva 2015 (SOER). Zároveň sme uverejnili jej závery, načrtnuté trendy a stanovené ciele. EEA vydáva správu raz za päť rokov a všetky členské krajiny EÚ a ich kompetentné inštitúcie do nej nielen prispievajú údajmi a informáciami, ale ju aj pripomienkujú.

Nakladanie s odpadmi sa zlepšuje, ale...

V správe sa konštatuje, že napriek čiastočným zlepšeniam v uplynulých rokoch, zostávajú európske spotrebné modely podľa globálnych kritérií naďalej náročné na zdroje. Predpokladom ich efektívneho využívania je zlepšenie predchádzania vzniku odpadov, ich opätovné použitie a recyklácia. Dôležité je

tiež zmierniť vplyvy odpadov na životné prostredie a prispôsobiť spotrebu skutočným potrebám obyvateľov EÚ. K dosiahnutiu uvedených cieľov prijala EÚ mnohé odpadové politiky, ako napr. rámcovú smernicu o odpadoch (v nej stanovila hierarchiu spôsobov nakladania s odpadom), či smernicu o ekodizajne a environmentálnej značke a pod.

Správa SOER síce pripúšťa neúplnosť získaných údajov, ako aj rozdielnosť ná-

rodných metodík pre výpočet produkcie či zhodnotenia odpadov, ale aj napriek tomu konštatuje mierny pokles vzniku odpadov. „Vznik odpadu na jedného obyvateľa v krajinách EÚ 28 (nerátajúc minerálny odpad) poklesol v období rokov 2004 – 2012 o 7%, z 1943 kg na osobu na 1817 kg na osobu (Eurostat),“ píše sa v časti o odpadoch. Ďalej sa uvádza, že v uvedenom období sa znížil vznik komunálneho odpadu na jedného obyvateľa o 4% a dosiahol hodnotu 481 kg na obyvateľa. Lepším nakladaním s odpadom sa môže pochváliť Island a Nórsko, kde sa podarilo znížiť objem uloženého odpadu na skládkach z 31% len na 22%! Pod tento výsledok sa sčasti podpisuje aj zvýšená miera recyklácie komunálneho odpadu.

Obehový balíček bude ešte širší

„Pokiaľ ide o odpady, EEA túto problematiku sleduje na ročnom základe. Výsledky pravidelne vyhodnocuje a dáva ich k dispozícii kompetentným orgánom EK. Tie potom z nich čerpajú pri tvorbe nových smerníc a politik a v prípade neplnenia stanovených záväzkov rokujú s predstaviteľmi členských krajín, aby ich napomenuli a aby prijali potrebné opatrenia na zlepšenie stavu,“ povedal pri predstavení správy v Bratislave Hans Bruyninckx, riaditeľ EEA. Potvrdil tiež, že diskusie okolo tzv. obehového balíčka sú naozaj búrlivé. Na druhej strane je pravdou, že ciele EÚ stanovené pre rok 2020 sa zatiaľ naplňajú len veľmi pomaly. Preto mnoho členských krajín bude musieť vyvinúť nadmerné úsilie, aby do roku 2020 dosiahlo 50% -nú mieru recyklácie niektorých tokov komunálneho odpadu. H. Bruyninckx tiež zdôraznil nevyhnutnosť znižovať objem odpadu ukladaného na skládky z hľadiska ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti sa napr. v správe SOER píše: „EEA odhaduje, že zlepšenie nakladania s komunálnym odpadom v krajinách EÚ, Švajčiarsku a Nórsku znížilo v období rokov 1990 až 2012 čisté emisie skleníkových plynov o 57 miliónov ton ekvivalentu CO₂, pričom k najväčšiemu zníženiu došlo od roku 2000. Hlavné faktory, ktoré sú za to zodpovedné, je zníženie emisií metánu zo skládok odpadu a emisie, ktorým sa vyhlo prostredníctvom recyklácie.“

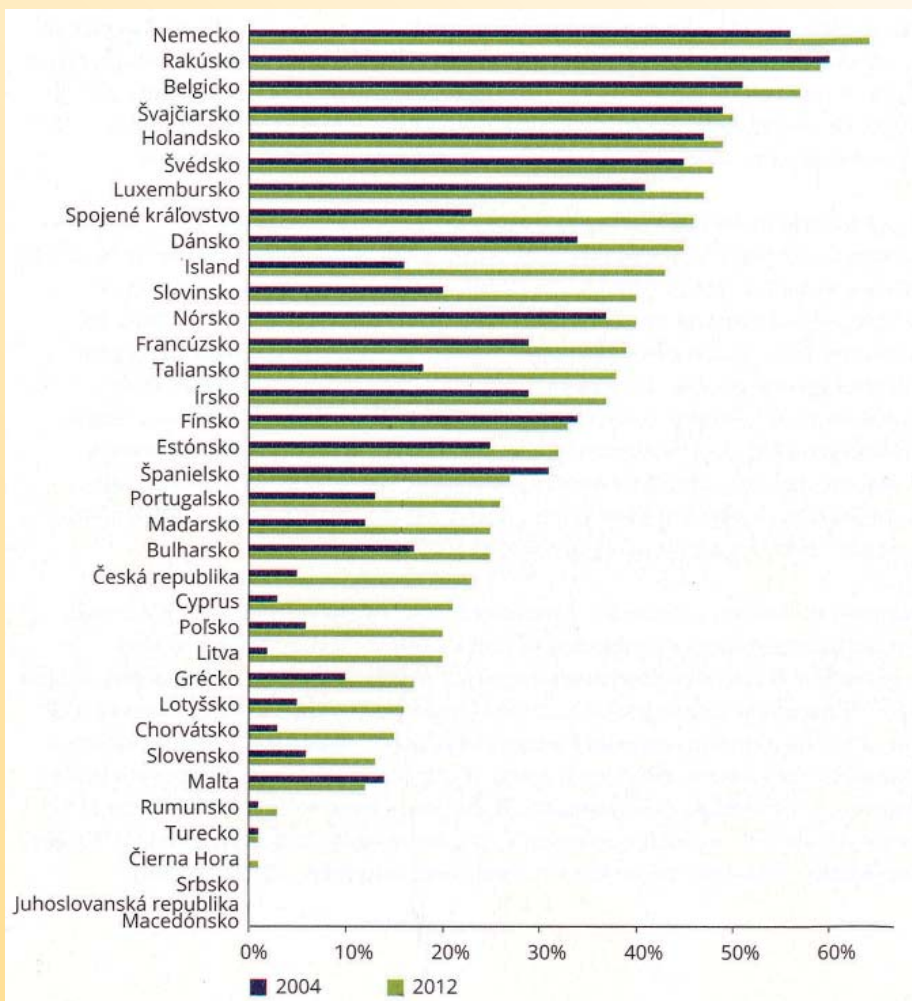
Pripomeňme, že pôvodný obehový balíček (EK ho stiahla) zahŕňal novelizáciu šiestich smerníc súvisiacich s odpadovým hospodárstvom. Smerovať mal k tzv. obehovej alebo kruhovej ekonomike, v ktorej výrobky a materiály cirkulujú, čiže vytvára sa uzatvorený recyklačný kruh – z materiálu sa vyrobí výrobok, ten sa po dožití „premení“ na materiál pre vznik nového výrobku.

Vytvoriť obehové hospodárstvo znamenalo podľa spomínaného návrhu dosiahnuť nasledovné ciele: do roku 2030 recyklovať alebo pripraviť k opätovnému použitiu až 70% komunálnych odpadov, do roku 2030 recyklovať až 80 percent obalov, do roku 2025 postupne ukončiť skládkovanie recyklovateľných odpadov (plastov, papiera, kovov, skla a biologicky rozložiteľného odpadu), do roku 2025 znížiť množstvo potravinového odpadu o 30% (v súčasnosti sa v krajinách EÚ vyhodí ročne okolo 100 miliónov ton potravín)...

Napriek faktu, že ciele stanovené v spomínanom návrhu viacerí odborníci i predstavitelia členských krajín EÚ označovali za príliš ambiciózne, z vyjadrení riaditeľa EEA vyplynulo, že stiahnutie návrhu neznamená, že sa EK vzdala myšlienky obehového hospodárstva. Naopak. Zástupca MŽP SR Robert Kurilla dodal, že rozmer nového návrhu balíčka bude ešte širší. Jeho uzavretie sa očakáva počas slovenského predsedníctva v Rade EÚ v druhom polroku 2016.

(rab)

Miera recyklácie komunálneho odpadu v členských krajinách EEA

Zdroj: Stredisko údajov o odpadoch Eurostatu.

Poznámka: Miera recyklácie sa ráta ako percentuálny podiel produkovaného komunálneho odpadu, ktorý sa recykluje a kompostuje. Zmeny metodík podávania správ v krajinách Cyprus, Malta, Rakúsko, Slovensko a Španielsko znamenajú, že údaje za rok 2012 nie sú plne porovnateľné s údajmi za rok 2004. V dôsledku zmeny metodiky v Poľsku boli namiesto údajov za rok 2004 použité údaje za rok 2005. V dôsledku dostupnosti údajov namiesto údajov za rok 2004 boli pre Island použité údaje za rok 2003, pre Chorvátsko údaje za rok 2007, pre Srbsko údaje za rok 2006 a bývalú juhoslovanskú republiku údaje za rok 2008.

Podpora z Recyklačného fondu pomohla zintenzívniť zber a zhodnotenie elektroodpadu v SR

Prísnejšie postihy pre tých výrobcov a dovozcov elektrozariadení, ktorí ignorujú princíp rozšírenej zodpovednosti, sú nevyhnutnosťou

Prioritou Komoditného programu sektora elektrických a elektronických zariadení Recyklačného fondu, ktorý je vypracovaný v súlade so schváleným Programom odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015, je podpora zberu a spracovania elektroodpadu. K stanoveným cieľom patrí podporovať vývoj a využitie nových technológií, ktoré budú schopné dosiahnuť vyššiu vyťažiteľnosť spracovávaného elektroodpadu a zhodnocovať v súčasnosti nezhodnotiteľné časti elektrozariadení. Ďalšou úlohou je podieľať sa na podpore propagácie, aby sa v obciach, či školách zvýšila infor-

movanosť obyvateľov o potrebe správneho nakladania s elektroodpadom z domácností.

Uvedený komoditný program konštatuje, že na Slovensku sú dostatočné kapacity na spracovanie u autorizovaných spracovateľov. Viaceré z nich sa v uplynulých rokoch vybudovali práve s podporou Recyklačného fondu. O tom, aké sú prínosy týchto podporených projektov, ako aj o tom, koľko elektroodpadu doposiaľ spracovali, či akú mieru zhodnotenia dosahujú a pod. hovoria zástupcovia troch spoločností spracovávajúcich elektroodpad v nasledujúcej ankete.

Otázky v ankete:

1. Kedy ste sa začali zaoberať zhodnotením elektroodpadu, aké množstvá ste zhodnotili v uplynulom roku?
2. Viete povedať, koľko elektroodpadu ste zhodnotili od začiatku svojej činnosti?
3. V ktorom roku ste získali dotáciu, resp. dotácie z RF a na čo boli podporené projekty zamerané?
4. Aké kategórie elektroodpadu zhodnocujete a kto Vám zabezpečuje zber?
5. Akú mieru zhodnotenia elektroodpadu dosahujete a s akým druhom odpadov, ktoré vznikajú pri zhodnotení, máte problémy?
6. S ktorými kolektívnymi systémami spolupracujete a v čom spočíva spolupráca?
7. Výrobcovia a dovozcovia elektrovýrobcov si od roku 2005 plnia svoje povinnosti (zabezpečiť zber a zhodnotenie stanovených množstiev elektroodpadu) najmä prostredníctvom kolektívnych systémov. Tie teda zabezpečujú pre výrobcov a dovozcov elektrovýrobcov (aj finančne) plnenie stanovených limitov zberu a zhodnotenia elektroodpadu. Uhrádzajú Vám náklady na zber alebo aj na zhodnotenie?
8. Od januára budúceho roku začne platiť nový zákon o odpadoch. Aké zmeny prináša v oblasti zberu a zhodnotenia elektroodpadu? Do akej miery sa dotknú Vašej činnosti?

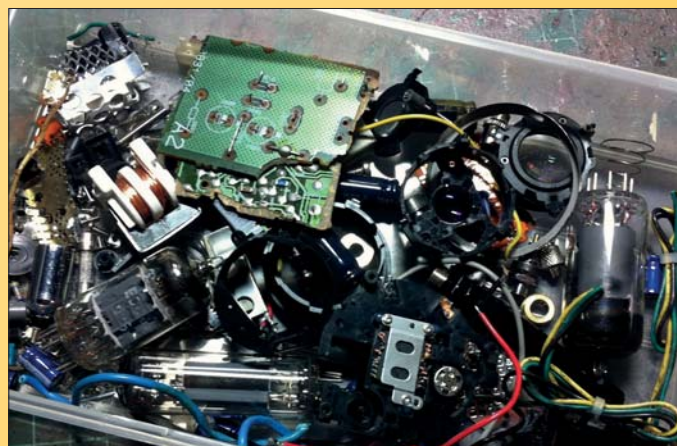
ELEKTRO RECYCLING, s.r.o.

Odpovedá Ing. Jozef Vašina, riaditeľ spoločnosti

1. So spracovaním elektroodpadov sme začali už v roku 2005 a naplno od roku 2006. V uplynulom roku sme zhodnotili približne 14 tisíc ton elektroodpadu.

2. Od začiatku našej činnosti spoločnosť zhodnotila približne 150 tisíc ton elektroodpadov.

3. Dotácie z Recyklačného fondu sme získali tak dávno, že už si ani nepamätám. A dokonca už ani neviem, kedy boli daňovo a účtovne odpísané. Odvtedy sme investovali do obnovy strojných zariadení približne 1,8 mil. eur. Chcem tým len povedať, že nie je vôbec

podstatné, či dostanete dotáciu z Recyklačného fondu, ale podstatné je vykryť na ďalších 10 rokov prevádzkové náklady. To je možné len dvoma spôsobmi. A to buď zo zdanených výnosov, teda z predaja zrecyklovaných surovín alebo z refundácie, ktorú si nárokujete od výrobcov. Ja si už dobre nepamätám ani kedy som dostal dobre zaplatenú refundáciu, čiže z toho vyplýva, že sme museli veľmi dobre navrhnuť technológiu, aby sme dokázali vykryť náklady a ešte aj zarobiť.

4. Zabezpečujeme spracovanie všetkých kategórií OEEZ a zber si zabezpečujeme buď vlastnou zberovou sieťou alebo so zmluvnými partnermi, ktorí vykonávajú zber a prepravu vyradených elektrozaariadení.

5. Priemerná miera zhodnotenia na našich zariadeniach predstavuje 87% (čo ale legislatívne absolútne nikoho nezaujíma a s takýmto detailom sa nezaobrá ani oficiálny dokument nazývaný POH). Veľký problém pri spracovaní a následnom zhodnocovaní komponentov elektrozaariadení máme s CRT sklom zo zobrazovacích zariadení (ale to má asi každý spracovateľ) a s plastami, ktoré sme už ale z veľkej miery zvládli, keďže plasty ďalej materiálovo zhodnocujeme. Chceme však ešte riešiť tie plasty, ktoré sa v súčasnosti nedajú ďalej materiálovo zhodnotiť.

6. Spolupracujeme takmer so všetkými kolektívnymi systémami, ktorých podiel na trhu predstavuje dovedna cca 90%. Samozrejme,

že nie s ich 100% podielom hmotnosti a spolupráca spočíva v tom, že zabezpečujeme spracovanie ich vlastných zberov a zároveň sa snažíme prispieť do plnenia ich limitov vlastnými zbermi vrátane spracovania OEEZ.

7. K tejto téme by som sa úplne zbytočne vyjadroval, keďže súčasný zákon nezabezpečuje vymožitelnosť úhrady všetkých nákladov za preukázané spracované množstvá, resp. strát, ktoré vznikajú pri spracovaní neúplných vyradených elektrozaariadení. Preto sa teším na realizáciu nového zákona v praxi s účinnosťou od 1.1.2016 a dotedy musíme vydržať.

8. Z technického hľadiska zákon neprináša nič nové. Z hľadiska organizačného to bude väčšia záťaž na administráciu, ale to čo by mal zákon priniesť, je prínos podstatne vyšších objemov finančných prostriedkov do systému a to najmä sprísnením postihov pre tých, ktorí doteraz do systému neprispievali. Na túto problematiku by som navrhoval otvoriť samostatnú panelovú diskusiu, lebo toto je hlavný problém súčasného poddimenzovania refundácie nákladov za zber, triedenie a spracovanie. Odhadujem, že na Slovensku v oblasti domácich a hlavne nedomácich zariadení, neprispieva minimálne 40% výrobcov (mám na mysli 40% celkovej hmotnosti uvedenej na trh v SR) a treba sa zaoberať diskusiou o tom, ako ich donútiť, aby sa do systému zodpovednosti výrobcov taktiež zapojili.

Arguss, s.r.o.

Odpovedá Ing. Vojtech Chovanec, konateľ spoločnosti

1. V roku 1995 sme začali ako prví v SR prevádzkovať recyklačnú linku na recykláciu svetelných zdrojov s obsahom ortute. Od roku 1997 recyklujeme všetky kategórie elektrozaariadení po životnosti. V roku 2014 sme zhodnotili spolu 1 270 484 kg resp. 1 270, 484 ton elektroodpadu.

2. Od začatia našej činnosti v roku 1995 do roku 2014 vrátane, sme zhodnotili spolu 16 384,112 ton elektroodpadu všetkých kategórií.

3. Z Recyklačného fondu sme od roku 2003 získali podporu celkom na 11 projektov v sume vyše 187 tisíc eur. Išlo však vždy o dotácie vo výške maximálne 30% z maximálnej hodnoty projektu. Konkrétne to boli projekty na recykláciu kónosu TV obrazoviek, na zakúpenie pracovných stolov, kontajnerov na žiarivky, na rezáčky TV obrazoviek, na modernizáciu linky na spracovanie žiaroviek, na zvýšenie efektivity spracovania problémového elektroodpadu a pod.

4. Máme súhlasy na zhodnocovanie všetkých kategórií elektroodpadu. Zber elektroodpadu si zabezpečujeme vo väčšine prípadov vlastnými kapacitami, ale pri zbere spolupracujeme aj s kolektívnymi systémami, mestami a obcami a zbernými dvormi resp. inými zberovými spoločnosťami. Za elektroodpad vyzbieraný subdodávateľom platíme výkupné ceny.

5. Miery zhodnotenia elektroodpadu predpísané legislatívou pre jednotlivé kategórie nielen dosahujeme, ale aj prekračujeme, najmä z dôvodu získania maximálneho výnosu z vyzbieraného elektroodpadu. Pokiaľ ide o problematiku skupiny elektroodpadu, v súčasnosti pociťujeme problém s odbytom plastov a tiež nie je celkom vyriešený problém s recykláciou LCD TV, hlavne čo sa týka recyklácie skiel z obrazoviek.

6. Spolupracujeme spolu s 11 kolektívnymi systémami.

7. Kolektívne systémy nám uhrádzajú zmluvne dohodnuté čiastky za zber, prepravu a zhodnotenie.

8. Nový zákon o odpadoch prináša celý rad zmien, ktoré sa môžu prejaviť, a aj sa pravdepodobne prejaví, v postavení všetkých zúčastnených v tejto oblasti. Osobitne budeme radi, ak sa zmeny v oblasti elektroodpadu prejaví zvýšenými výkonmi v zbere elektroodpadu a väčšou súčinnosťou medzi všetkými zúčastnenými v tejto oblasti.

AVE SK odpadové hospodárstvo, s. r. o.

Odpovedá Lenka Bališčáková, regionálna obchodná riaditeľka

1. Myšlienke zberu a spracovania elektroodpadu sa venujeme už od roku 2003 (predtým spoločnosť V.O.D.S.), kedy sme aj získali dotáciu z Recyklačného fondu. V uplynulom roku sme zhodnotili vyše 500 ton elektroodpadu.

2. Od začiatku svojej činnosti sme spracovali vyše vyše 7000 ton elektroodpadu.

3. Dotáciu z Recyklačného fondu sme získali v roku 2003 a finančné prostriedky z nej boli určené na zakúpenie linky na separáciu a spracovanie elektroodpadov, na dopravné a manipulačné prostriedky a na úpravu priestorov spracovateľskej prevádzky.

4. Spracovávame všetky kategórie okrem chladničiek a žiaroviek. Tie môžeme iba zbierať a následne posunúť na spracovanie oprávnenej organizácii. Zber si zabezpečujeme sami.

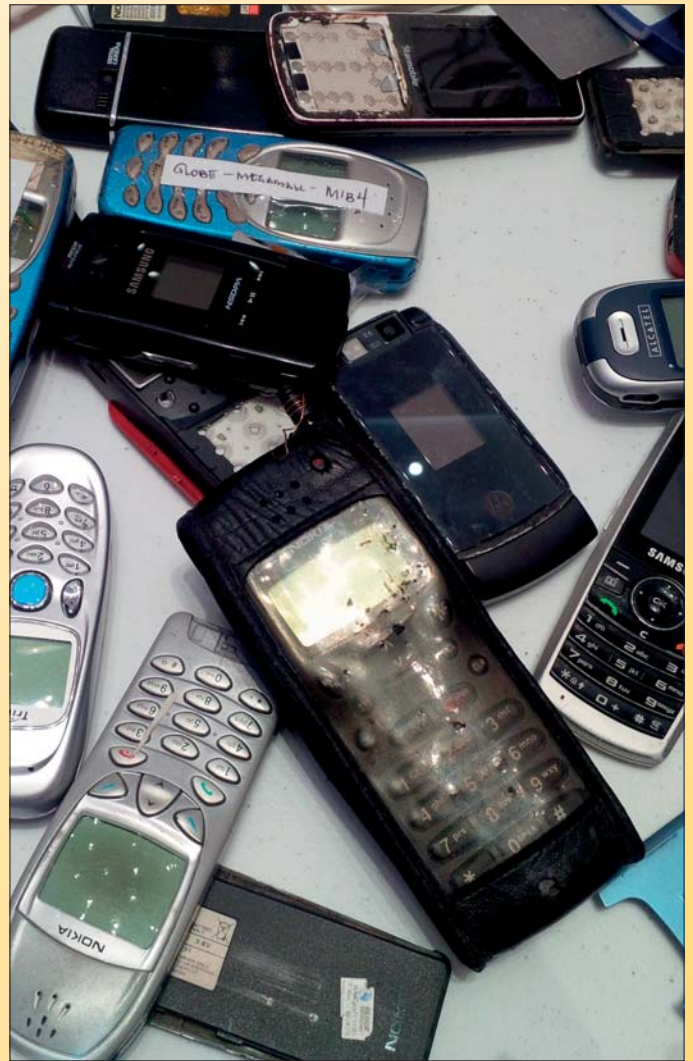
5. Podľa vývoja cien druhotných surovín sa vždy nájde nejaká komodita, ktorá je ťažšie predajná, poväčšine sú to niektoré druhy plastov, ale v zásade nemáme problém so zhodnotením elektroodpadov.

6. Spolupracujeme prevažne s tými najväčšími kolektívnymi systémami a naša spolupráca spočíva v tom, že pre nich zabezpečujeme zber alebo spracovanie elektroodpadov alebo oboje.

7. S každým partnerom máme nastavenú spoluprácu individuálne. A tiež to závisí od kategórie elektroodpadu. Pri niektorých kategóriách dostaneme preplatené iba náklady spojené so zberom, pri niektorých aj zhodnotenie.

8. Keďže zatiaľ nie sú jasné všetky vykonávacie predpisy, nie je jasné, ako bude fungovať systém zberu, podpory a pod. Predpokladáme, že sa dotknú ako našej činnosti, tak aj činnosti zberových spoločností, obcí a jednotlivých výrobcov a dovozcov.

(rab)

V roku 2014 vytriedili 10 ton kovových odpadov z obalov

Triediť odpad sa vypláca

Nitrianske komunálne služby doposiaľ s oprávnenými organizáciami nespolupracovali

- V Nitre začali triediť odpad už v roku 1996, ale intenzívnejšie sa triedenie rozbehlo až v roku 2003, keď do spoločnosti Nitrianske komunálne služby vstúpila spoločnosť Marius Pedersen,“ povedal nám Ing. Miloš Ballay – technicko-prevádzkový manažér Nitrianskych komunálnych služieb, s.r.o. (NKS). Ďalej vysvetlil, že spoločnosť NKS pôsobí na slovenskom trhu odpadového hospodárstva už od roku 1993. V rámci kapitálových zmien v spoločnosti sa v roku 2003 zmenil názov z LOBBE Nitra na súčasný názov a spoločnosť sa stala členom skupiny Marius Pedersen. Spoločníkov tvorilo Mesto Nitra a spoločnosť Marius Pedersen, a.s., s majetkovým podielom po 50%. V roku 2013 však samospráva mesta Nitra rozhodla o odkúpení 50-percentného podielu spoločnosti od

spoločnosti Marius Pedersen, a.s.. Mesto Nitra sa tak stalo 100-percentným vlastníkom Nitrianskych komunálnych služieb, s. r. o., ktoré sa starajú o nakladanie s odpadmi v Nitre a okolí.

V meste pod Zoborom, ktoré má vyše 82 tisíc obyvateľov, v súčasnosti triedia papier, plasty, sklo, kovy, biologicky rozložiteľný odpad, viacvrstvé kombinované materiály a šatstvo. Na zberné dvory, ktorých je už päť, môžu obyvatelia doniesť opotrebované oleje, odpady z elektrických a elektronických zariadení, stavebné odpady a tzv. ostatné odpady. Na otázku koľko komunálneho odpadu sa v meste Nitra ročne vyprodukuje a koľko percent z toho vytriedi, nám M. Ballay povedal: „V roku 2014 bolo v Nitre vyprodukovaných celkovo 47 940 t odpadov. Z toho najväčšiu časť tvoril zmesový komunálny odpad - až 24 873 ton. Stavebný odpad tvoril 4450 ton, objemný odpad a odpad z čistenia ulíc 11667 ton, bioodpad 2025 ton. Zvyšok tvorili separované zložky komunálneho odpadu. Na sídliskách môžu obyvatelia dávať vytriedený odpad do kontajnerov, v rodinných domoch funguje vrecový systém.“ Pokiaľ ide o biologicky rozložiteľný odpad (BRO), na riešenie tejto problematiky získalo mesto prostriedky z OP ŽP. V súčasnosti sa podporený projekt zavádza a jeho realizácia začína v septembri 2015. Zatiaľ sa BRO zberá na zberných dvoroch alebo počas jarných a jesenných zberov. Vlastnú kompostáreň prevádzkuje mesto Nitra od roku 2013.

Podpora z Recyklačného fondu

Mesto Nitra resp. NKS získali viackrát aj dotáciu z Recyklačného fondu. V roku

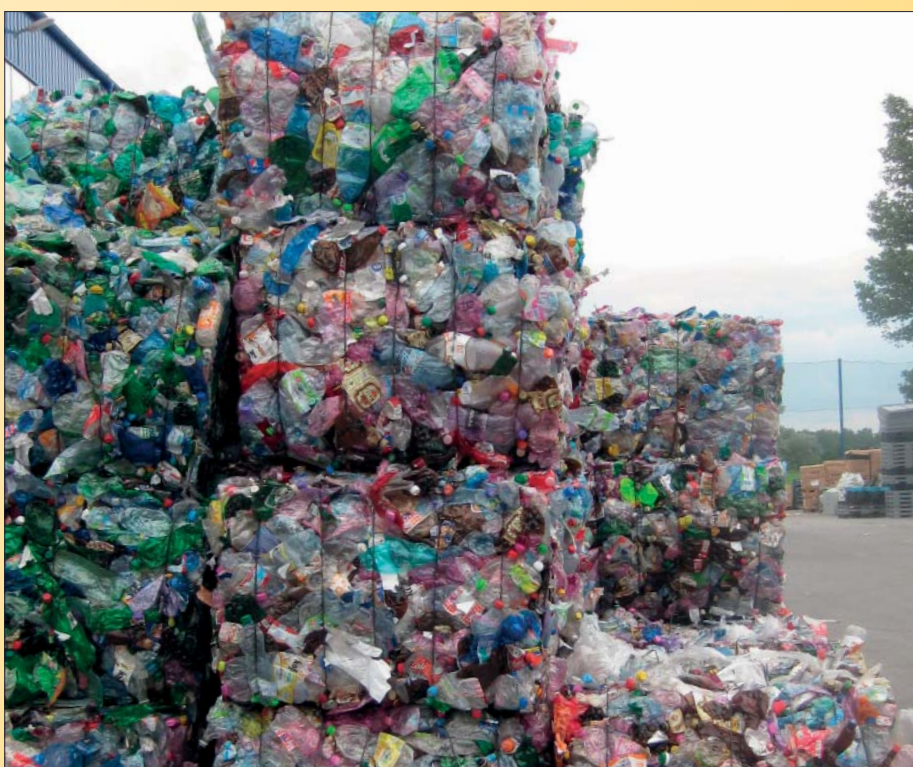
2005 Recyklačný fond podporil projekt s názvom Regionálne dotriedňovacie centrum. Jeho cieľom bolo zvýšiť spracovateľskú kapacitu vyseparovaných zložiek odpadov zavedením novej technológie. V roku 2008 to bol projekt Zvýšenie efek-

tivity separovaného zberu s cieľovou propagáciou v meste Nitra. Zameraný bol predovšetkým na zvýšenie efektivity separovaného zberu papiera. Do tohto projektu boli zapojené všetky školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Realizácia ďalších dvoch podporených projektov (v roku 2009 a v roku 2012) priniesla rozšírenie triedeného zberu komunálneho odpadu v ťažko dostupných mestských častiach a taktiež dobudovanie nových zberných dvorov. V roku 2014 bol Recyklačným fondom podporený projekt spoločnosti Nitrianske komunálne služby, s.r.o. „Intenzifikácia zberu a spracovania odpadov z polystyrénu“, ktorého cieľom bolo zefektívnenie a intenzifikácia procesu nakladania s polystyrénovým odpadom.

Podľa slov M. Ballaya uvedené projekty zvýšili celkovú mieru separácie. Podarilo sa viditeľne rozbehnúť aj zber odpadov z kovových obalov, zatiaľ na zberných dvoroch. V roku 2014 to bolo až 10 ton. Tie následne odovzdali na zhodnotenie. A tiež sa darilo a darí plniť stanovené nábehové krivky zberu určených komodít, ktoré sú podmienkou poskytnutia dotácií z Recyklačného fondu na projekty.

Dôležitá je envirovýchova a osвета

Z rozpočtu mesta Nitra smeruje každý rok nemalá suma na odpadové hospodár-

stvo. Na rok 2015 ide o čiastku 3 690 000 eur. Jedinou cestou ako ju znížiť, je ukladať na skládku čo najmenej komunálneho odpadu. Vzhľadom na skutočnosť, že mesto vlastnú skládku nemá, nevytriedený, čiže zmesový odpad vozí na skládku do Nového Tekova. „Čím menej ho uloží, tým menej zaplatí,“ zdôraznil M. Ballay a dodal, že za vytriedený a na zhodnotenie odovzdaný odpad mesto získava (na základe paragrafu 64 zákona o odpadoch) aj príspevky z Recyklačného fondu. V roku 2014 to bolo napr. 16,5 tisíc eur. S oprávnenými organizáciami doposiaľ mesto nespolupracovalo. Keďže od januára 2016 začne platiť nový zákon o odpadoch a náklady na triedenie budú znášať organizácie zodpovednosti výrobcov, zaujímalo nás, či mesto bude vynakladať na separáciu nejaké prostriedky. M. Ballay povedal, že to zatiaľ nevedia. Všetko závisí od zmluvných podmienok. O spolupráci s oprávnenými organizáciami už rokovali, no zatiaľ len predbežne.

Pokiaľ však ide o rozvoj triedenia komunálneho odpadu, M. Ballay podotkol, že dôležité je získať pre myšlienku triedenia obyvateľov mesta. Pravidelne ich informujú o význame triedenia, zvereňujú kalendáre zberu, vydávajú letáky, jeden z piatich zberných dvorov je otvorený aj cez soboty a nedele, atď. A pozornosť orientujú najmä na tú najmladšiu generáciu. Podporujú školské zbery, organizujú pre deti rôzne súťaže, prostredníctvom propagačných materiálov ich informujú o potrebe využívať odpad ako druhotnú surovinu...

(rab)

Veľké finále

Do projektu OL0mpiády sa zapojilo vyše 20 tisíc detí

Koncom júna sa približne osemsto detí a učiteľov stretlo v areáli FitCampu na Drieňovej ulici v Bratislave, aby sa dozvedeli výsledky celoročného výchovno-vzdelávacieho projektu Olompiáda, do ktorého sa zapojilo už 106 materských, základných a špeciálnych škôl, čo predstavuje 20 200 detí.

Predtým, ako sa dozvedeli výsledky, si však najprv zasúťažili. Osem prihlásených družstiev hralo už tretí ročník Olompijského hokejového turnaja pod záštitou Zdena Cígera. Vyhrala ZŠ Trnková, ktorá si odniesla putovnú plaketu vyrobenú z dvadsiatich Cígerových hokejok. Prvý rok, a hneď v daždi, deti hrali Futbal cup pod záštitou Dušana Tittela. Ani dážď neodobral chuť žiakom štvrtých a piatych tried v ich zápole. Na prvom mieste sa umiestnila ZŠ Černyševského. Putovný pohár, tak ako vždy, bol tiež

z plechoviek a starých hliníkových lyžičiek a vidličiek. Disciplína pre materské a špeciálne školy, separovaný päťboj, sa vzhľadom na počasie nekonala, ale spoločnosť deťom robili členovia olimpijského výboru Adela Banášová a Lukáš Latinák a do tretice ich doplnil herec Robo Jakab. Vlna emócií, súťaženia a spontánnej radosti rezonovala celým areálom. Víťazom sa stal každý, kto separoval. Okrem súťaží pre deti bola pripravená aj súťaž pre pedagógov, jazda zručnosti na aute Smart. Deti mali možnosť získať mobilný telefón výmenou za starý v tombole.

A kto sa stal víťazom ďalšieho ročníka OLOmpiády? Po troch rokoch, s rozdielom len 40 bodov, zvíťazila Spojená internátna škola Svrčia, na druhom mieste sa umiestnila ZŠ s MŠ Trnková a tretia bola Špeciálna škola Karpatská. Najlepšou materskou škôlkou sa opäť stala MŠ Dudvážska. Výsledky súťaže potvrdzujú posolstvo, že separovať môže každý!

Zber papiera a plastov sa prepočítava v priemere na žiaka, no napriek tomu víťazmi projektu sú všetko malé školy. Aby organizátori súťaže motivovali aj školy s vyšším počtom žiakov, pred dvomi rokmi začali vyhodnocovať zber aj v absolútnych číslach. Víťazmi tak v zbere papiera ako aj plastov sa opäť stali žiaci zo ZŠ Trnková. V porovnaní s minulým rokom sa vyzbieralo 24,4 ton plastov, čo je o 5 ton plastov viac a 148 ton papiera, čo je o 33 ton papiera viac. Za štyri ročníky Olompiády, keďže sa konal aj jej nultý ročník, sa vyzbieralo 65,7 ton plastov a 399,8 ton papiera.

Myšlienka Olompiády, „NESEPARUJ SA – SEPARUJ!“, rezonovala počas celého roka vo forme súťaží a podujatí pre deti s cieľom naučiť ich správne nakladať s komunálnym odpadom, osvojiť si témy ako recyklácia, ochrana životného prostredia a separácia odpadu. Deti sa zúčastnili 5 výchovno-vzdelávacích podujatí a spomínaného finále. Konkrétne to boli nasledovné podujatia - S OLO zadarmo do ZOO, Olompijský Filmový festival v spolupráci s Ekotopfilmom, OLOart, Exkurzia v spaľovni, Príbeh plastovej fľaše, či Spoznaj Olo auto pre najmenších.

NESEPARUJ SA – SEPARUJ!

Novými členmi Olompijského výboru sa stali primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal, speváčka Misha, filmový dokumentarista Pavol Barabáš a dvorný ilustrátor Alan Lesyk. Cieľom tohto projektu je prostredníctvom detí osloviť dospelých a naučiť ich triediť odpad,

lebo triedením a následným zhodnotením sa šetria prírodné zdroje surovín. Navyše, nevytriedený odpad nesmeruje na skládku alebo do spaľovne, ale sa využíva ako cenná druhotná surovina.

(rab/ do)

Veľké upratovanie Slovenska

Do programu sa prihlásilo takmer 500 samospráv

Do historicky prvého programu na odstraňovanie takzvaných „čiernych skládok“, ktorý vyhlásilo Ministerstvo životného prostredia SR, sa prihlásilo Environmentálnemu fondu 490 samospráv. Na program s názvom Veľké upratovanie Slovenska chce envirorezort využiť 10 miliónov eur z Recyklačného fondu. Podľa očakávaní prišiel najväčší počet žiadostí o dotáciu na poslednú chvíľu. Počas posledných troch dní sa prihlásili až dve tretiny žiadateľov.

Medzi žiadateľmi sú všetky krajské mestá, vrátane Bratislavy a jej mestských častí, viaceré okresné mestá, ale aj malé obce z celého Slovenska. Do polovice augusta bude Environmentálny Fond vyzývať na prípadné doplnenie žiadostí o potrebné náležitosti. Začiatkom septembra predpokladá ministerstvo vydanie prvých rozhodnutí o tom, ktorá samospráva príspevok získa a v akej výške.

Cieľom envirorezortu je pomôcť samospráve pri odstraňovaní čiernych skládok, ktoré dlhodobo škodia životnému prostrediu. Maximálna výška podpory pre žiadateľa je 100 tisíc eur na jedno miesto

a štát financuje 95 % nákladov, zvyšok zaplatí obec. Financovať sa bude zber, odvoz a uloženie odpadu na legálnu skládku, prípadne jeho zlikvidovanie v spaľovni. Pokiaľ to bude možné a účelné, podporuje aj vytriedenie využiteľného odpadu a úpravu miesta do pôvodného stavu. V jednej žiadosti je možné riešiť sanáciu viacerých miest. Pri žiadostiach bude Environmentálny fond posudzovať prioritu odstránenia odpadu pre lokalitu, riziká odpadu pre životné prostredie a lokalitu, spôsob odstránenia a sociálno-ekonomické kritériá regiónu (napríklad nezamernosť).

K najčastejším problémom v oblasti životného prostredia, ktorý ľudí trápi, patria takzvané čierne skládky. Ide o odpad, ktorý nelegálne vyhadzujú nezodpovední a neslušní ľudia. Na Slovensku je dnes zhruba 2500 evidovaných nelegálnych skládok a neoficiálnych môže byť až okolo 7000. Aj preto envirorezort prišiel s myšlienkou veľkého programu na podporu ich odstraňovania, ktoré predstavil v apríli. Ministerstvo životného prostredia problém čiernych skládok rieši aj v novom zákone o odpadoch, kde sa od januára 2016 zvyšujú právomoci polície a pokuty. Pre fyzické osoby je to takmer desaťnásobne - až do výšky 1500 eur a pre právnické osoby sa výška pokuty v najkrajnejšom prípade vyšplhá až na 350 tisíc eur.

Celý program spravuje Environmentálny fond a informácie o ňom sú dostupné na webovej stránke.

(do)

Obehové hospodárstvo

Poslanci EP žiadajú systémovú zmenu riešenia nedostatku zdrojov

EÚ musí využívať svoje prírodné zdroje efektívnejšie, uvádza sa v nelegislatívnom uznesení, ktoré Európsky parlament schválil 9. júla. Zvýšenie produktivity zdrojov o 30% do roku 2030 by prispelo k nárastu HDP o 1% a vytvorilo dva milióny udržateľných pracovných miest. Na to je však potrebné stanoviť záväzné ciele pre znižovanie odpadu, revidovať predpisy o ekodizajne a prijať opatrenia na oddelenie rastu od využívania prírodných zdrojov, tvrdia poslanci požadujú predloženie legislatívneho návrhu do konca roka.

„Čelíme zmene paradigmy, systémovej zmene, ako aj obrovskej skrytej podnikateľskej príležitosti. Tá však môže byť naplnená iba v prípade, ak pomôžeme vzniku nového podnikateľského ekosystému,“ uviedla spravodajkyňa Sirpa Pietikäinen (EPP, FI), ktorej uznesenie poslanci schválili pomerom hlasov 394 (za): 197 (proti): 82 (zdržalo sa hlasovania).

„Aby sa tak stalo, je potrebné urobiť kroky v oblasti legislatívy, hospodárstva, informovanosti a spolupráce. Najprv potrebujeme súbor ukazovateľov a cieľov. Potrebujeme revíziu súčasnej legislatívy, ktorá nezohľadňuje hodnotu ekosystémových služieb. Potrebujeme rozšíriť pôsobnosť smernice o ekodizajne, revíziu smernice

o odpadoch a venovať osobitnú pozornosť niektorým oblastiam, ako napríklad udržateľným budovám,“ dodala.

Uznesenie nadväzuje na oznámenie Komisie o balíku opatrení v súvislosti s obehovým hospodárstvom, ktoré bolo predložené 3. júla 2014 spolu s legislatívnym návrhom o odpadoch. Tento návrh bol o niekoľko mesiacov neskôr stiahnutý.

Smerom k nulovému odpadu

Nové ciele v oblasti odpadu by podľa poslancov mohli viesť k vytvoreniu 180 000 pracovných miest. Parlament preto vyzval EK, aby do konca roka 2015 predložila nový legislatívny návrh, ktorého súčasťou by boli

aj záväzné ciele pre postupné znižovanie objemu všetkých druhov skládkovaného odpadu.

Poslanci tiež požiadali Komisiu, aby v členských štátoch podporovala prijatie dohovorov, na základe ktorých by sektor potravinárskeho maloobchodu distribuoval nepredané produkty charitatívnym združeniam.

Ekodizajn: trvanlivejšie výrobky a eliminácia ich plánovaného zastarávania

Uznesenie vyzýva EK, aby v rámci produktových politík podporovala prístup orientovaný na životný cyklus výrobku a ekodizajn, v súvislosti s ktorým by mala predložiť ambiciózny pracovný program. Jeho súčasťou by mal byť návrh na revíziu právnych predpisov o ekodizajne, ktorý by mal byť predložený do konca roka 2016 s cieľom rozšíriť rozsah požiadaviek ekodizajnu na všetky hlavné skupiny výrobkov.

Parlament tiež požiadal Komisiu o zedefinovanie požiadaviek týkajúcich sa trvanlivosti, opraviteľnosti, opätovného použitia a recyklovateľnosti a vypracovanie opatrení proti plánovanému zastarávaniu.

Systémová zmena na oddelenie rastu od využívania prírodných zdrojov

Riešenie nedostatku zdrojov si vyžaduje obmedzenie ťažby a využívania zdrojov a absolútne oddelenie rastu od využívania prírodných zdrojov, uvádza sa v uznesení. Na dosiahnutie udržateľného využívania zdrojov do roku 2050 musí EÚ znížiť ich spotrebu na udržateľnú úroveň, zvýšiť využívanie obnoviteľných zdrojov energie a postupne vyradovať toxické látky.

Ukazovatele efektívneho využívania zdrojov, merajúce ich spotrebu - vrátane dovozu a vývozu, a používanie týchto ukazovateľov by malo byť od roku 2018 právne záväzné, uvádza sa v schválenom texte uznesenia. Poslanci tiež žiadajú stanovenie celouijného cieľa zameraného na zvýšenie efektívnosti využívania zdrojov na úrovni EÚ o 30 % do roku 2030 - v porovnaní s úrovňami z roku 2014, ako aj individuálne ciele pre jednotlivé členské štáty.

Reakcie slovenských poslancov

„Nový prístup zvýši efektívnosť využitia súčasných a zníži potrebu nových zdrojov, čo prospeje ochrane životného prostredia. Pozitívne to však ovplyvní aj zamestnanosť, kvalitu života a hospodársky rast. Navyše sa zníži závislosť EÚ od dovozu materiálov čo okrem posilnenia hospodárstva posilní aj bezpečnosť EÚ,“ uviedol poslanec Vladimír Maňka (S&D, SK).

„Na celosvetovú hospodársku produkciu sa v súčasnosti spotrebúva 1,5 násobok kapacity dostupných zdrojov zeme. Všetky zdroje na našej planéte sú veľkým darom od Boha. Preto je potrebné, aby sme zlepšili efektívnosť ich využívania, ako aj odpadového materiálu, a znížili tak i celkovú závislosť EÚ na dovoze surovín,“ uviedol poslanec Branislav Škripek (ECR, SK).

Súvislosti

Súčasná globálna ekonomika využíva na dosiahnutie celosvetového výkonu a absorpciu odpadu ekvivalent 1,5-násobku hodnoty zdrojov planéty a odhaduje sa, že do roku 2030 toto číslo dosiahne ekvivalent

hodnoty zdrojov dvoch planét, uvádza sa v uznesení. Európa je závislejšia od dovážaných zdrojov než ktorýkoľvek iný región vo svete a mnohé zdroje sa vyčerpávajú v relatívne krátkom čase, dodávajú poslanci.

Zlepšenie využívania zdrojov by mohlo priniesť podstatné čisté úspory, ktorých výška sa odhaduje na 600 miliárd eur alebo 8 % ročného obratu, a zároveň znížiť celkové ročné emisie skleníkových plynov o 2 – 4 %. Zvýšením produktivity zdrojov do roku 2030 o 30 % by sa HDP mohol zvýšiť o takmer 1 % a mohli by sa vytvoriť dva milióny nových udržateľných pracovných miest, uvádza text schváleného uznesenia.

Tlačový servis EP

21.

storočie

magazín pre priemyselnú ekológiu

PREDPLATNÉ - 15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

PREDPLATNÉ

15,80 EUR vrátane DPH na jeden rok.

Objednať si ho možno poštou, e-mailom i telefonicky, alebo zaslaním tohto vyplneného ústrižku

Meno / organizácia: Adresa:

IČO: DIČ:

www.21storocie.sk